

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini - Cena 80 lir Leto XXVII. Št. 118 (7906) TRST, petek, 21. maja 1971

ISTOČASNO SPOROČILO V WASHINGTONU IN MOSKVI

Med ZDA in SZ dosežen sporazum o pogajanjih za omejevanje raketne strateške oborožitve

Sporočilo govori o bližnjem sporazumu za omejitev protiraketnih sistemov in ukrepov za omejevanje strateške oborožitve - Ameriški senat zavrnil predlog o umiku čet iz Evrope

WASHINGTON, 20. — Ameriški predsednik Nixon je danes po TV sporočil, da so dosegli s SZ določen dogovor o omejevanju strateške oborožitve. Isto vest so uradno ob isti uri sporočili tudi v Moskvi in jo je objavila agencija TASS.

Nixon je govoril samo tri minute in pravi prebrano sporočilo, da sta vlad ZDA in SZ preučili potek razgovorov o omejevanju strateške oborožitve in da sta se dogovorili, da bosta letos osredotočili njih akcijo na sestavo sporazuma o omejevanju raketnih sistemov proti balističnim raketam (AB).

Poleg tega so tudi sklenili, da se bodo istočasno s sporazumom o omejitvi AB dogovorili za določeno vrsto ukrepov glede omejevanja ofenzivne strateške oborožitve. Obe strani sta sprejeli ta sklep v prepričanju, da bo ustvaril ugodne pogoje za nadaljnje omejevanje vse strateške oborožitve. Ta pogajanja se bodo aktivno nadaljevala.

Generalni tajnik OZN U Tant je takoj pozitivno ocenil ta dogovor in dejal, da lahko predstavlja napredek pri dolgi in zapleteni pogajanja.

janjih.

Iz zapletenega, in ne povsem jasnega besedila uradnega sporočila, je težko razbrati, za kaj v bistvu gre, oziroma kakšna je dejanska vsebina in obseg sporazuma. Na vsak način pa je očito, da je bil namenjen pomemben korak naprej, čeprav seveda ne gre za že doseženi sporazum, temveč samo za sporazum, da se bodo sporazumeli in to tako glede protiraketnih sistemov (za kar se u porablja ločeno in odločnejše besedilo) kot tudi strateških balističnih raket, katerih omejevanje se povezuje s prvim sporazumom in se o njih govori v nekoliko bolj megleni obliki.

Po komentarjih iz ameriških krogov naj bi šlo za pomemben uspeh ameriških stališč, da ni mogoče

ločevati protiraketnih sistemov in omejevanja teh sistemov od omejevanja raketne strateške oborožitve na splošno. Sovjetska zveza pa je bila mnenja, da naj bi se najprej dogovorili o omejitvi ofenzivnega orožja in zlasti protiraketnih sistemov.

Predsednik Nixon je poleg tega dejal, da gre za »pomemben razvoj« in da je bil »napravljen značilen korak naprej«. Kolikor bi uspeli, bi šlo za pričetek novega razdobja, ko bo večina narodov sveta po svetli svoje sile ne za vojaško oborožitve, temveč za stvari miru. Nixon je tudi dodal, da bodo potrebna še napredna pogajanja, da se dobri nameni pretvorijo v konkreten sporazum. Po vseh izkrogov Behe hiše, pa sporazum ni ne kaj oddaljenega, temveč optimistično komentirajo skupno sporočilo, da bodo sporazum podpisali še pred koncem letošnjega leta. Predsednik podarja Nixonovo izjavo, da je dvakrat omenil »najvišji raven obbeh vlad«, kar obrazlojuje, češ da se je v zadnjih dneh Behe hiše neposredno pogajala s Kremenjem in torej izven pogajalcev na Dunaju ter omenja možnost, da je šlo za odkrit razgovor med Nixonom in Kosićem.

Pogajanja za omejevanje strateške oborožitve so se pričela 17. novembra 1969 v Helsinkih in so se nato nadaljevala na Dunaju. Vršila so se v veliki tajnosti in brez kakršnega koli propagandističnega izkoriščanja. Večina časa so posvetili preučevanju in katalogiranju vseh obstoječih strateških orožij ter njihovih značilnosti. To delo je bilo zapleteno še zlasti, ko so se pojavile nove rakete MIRV z več atomskimi konicami. Vedno po ameriških vestih in znanju, gre za rakete, ki jih je težko opredeliti in bi njihovo nadzorstvo zahtevalo nadzorstvo na izstrelitvi, glede česar pa obstaja ostro ločeno mnenje med SZ in ZDA in SZ nikoli ni pristala na kakšno koli tuje nadzorstvo nad svojim ozemljem. Zapleteno je bilo tudi vprašanje ameriškega taktičnega letalstva v Evropi in je SZ bila vedno mnenja, da ima okrog 600 ameriških bombnikov, ki so na področju zračne tuje strateški značaj, saj lahko nosijo atomske bombe. Amerikanci pa so se temu seveda upirali.

V tem ozračju, ko je bilo težko določiti, katera orožja so v resnici ofenzivna in katera ne, je SZ u smernila pozornost na protiraketne sisteme, Washington pa je bil mnenja, da gre za poskus očitne vojaške moči ZDA, saj so med tem pričeli graditi svoj sistem »Safe-guard« in da bi prekinitve te gradnje pomenila prevaro SZ, ki ima močno strateško balistično oborožitve.

Ameriški kongres je sporočilo pozitivno ocenil in je tudi senator Mansfield dejal, da je sporočilo Be-

le hiše »zelo ohrabrujoče«.

Senator Mansfield pa je bil večkrat v senatu poražen in je bil njegov popravek zavrnjen z 61 glasovi proti 38. Mansfield je zahteval, da ZDA za 50 odstotkov zmanjšajo število svojih vojakov v Evropi. Vendar pa je senator mnenja, da gre za svojevrstni poraz, ki je bolj zmagaja, saj je zelo pomembno, da se je o tem v senatu sploh govorilo, poleg tega pa so bile obrazložene različni senatorjev, ki so glasovali proti, med seboj nasprotujoče in je v resnici večina senata mnenja, da je treba zmanjšati število ameriških čet v Evropi. Glasnik vlade Ahlers je dejal, da so skupaj z zavezniški NATO za zmanjšanja evropske oborožitve, vendar na osnovi dvostranskih in uravnovešenih ukre-

pov, so pa proti enostranskim ukrepom, ki bi spremenili odnos sil. Ameriški senat je tudi zavrnil predlog, da se nadalje finančno izdelavo ameriškega nadzvočnega potniškega letala »SST«. To je že tretjič, ko je senat zavrnil ta predlog in gre sedaj verjetno za dokončen propad tega načrta.

Moro na Finskem

HELSINKI, 20. — Finski zunanji minister Leskinen se je danes zadržal v razgovoru s italijanskimi novinarji, ko se je vrnil iz mesta Rovaniemi. Leskinen je dejal, da je pričetek pogovorov z Morom zelo dober. Nato pa je dodal, da so v ospredju vprašanja evropske varnosti ter medsebojnih gospodarskih stikov.

RIM, 20. — Predsednik republike Saragat je danes sprejel predsednika vlade Colomba.

GOVOR EGIPTOVSKEGA PREDSEDNIKA V SKUPŠČINI

Sadat napovedal velike spremembe v notranjem političnem ustroju ZAR

Nova ustava bo morala zagotoviti večjo ljudsko prisotnost pri političnih sklepkih Popolna reorganizacija ASU - Stališče do bližnjevzhodne krize nespremenjeno

KAIRO, 20. — Nobene spremembe stališč glede rešitve spora z Izraelom in odprta Sueskega prekopa, pač pa globoka prenova notranjega političnega ustroja: na teh osnovnih načelih namerava Sadat voditi egiptovski politiko, kot je sam napovedal med današnjim govorom v skupščini.

Ker je bil to prvi Sadatov javni nastop po odprtju zarote in po političnem potresu v vladi in Arabski socialistični uniji, so opazovali pričakovali, da bo egiptovski predsednik govoril predvsem o zaroti. Tega pa Sadat ni storil: samo bežno je omenil, da je bila država pretekli teden »v nevarnosti, da zaide s polji, ki jo je začel Naser. Ves narod pa se je zmagovito uprl in preprečil odklon«.

Sadat je pojasnil, da ne misli na dolgo govoriti o dogodkih preteklih dni, ker da »je treba gledati na bodočnost«. »Nič ni važnejšega od boja«, je dejal. »Svoje napore moramo osredotočiti v boju, če oče nadojdeljati po Naserjevi poti k napredku in socializmu«.

V nadaljevanju svojega govora se je Sadat ustavil ob razvoju bližnjevzhodne krize. »Po šestdesetni vojni« — je dejal — je začel Naser dva cilja: utrditev oboroženosti in rekonstrukcijo države. Ta program se razvija v smeri, ki jo je

povedal Sadat, na sledečih točkah: ponovno odprtje prekopa je treba vključiti v globalni sporazum, ki naj nedrivedva umik Izraelcev po določenem času ne more biti ločen sporazum; egiptovske vojaške sile bodo lahko zasedle svoje položaje na vzhodnem bregu kanala, kar ne more biti predmet pogajanj; Egipt ne bo pristal na časovno omejeno premirje, dokler ne bo en sam tuj vojak še na arabskem ozemlju, kakršno je bilo 4. junija 1967 (ko se je začela šestdesetna vojna).

Sadat je zanimal, da bi do odprtja prekopa moralo priti po vsaki ceni. Če bi to odprtje, je dejal, moralo pomeniti povsem izolirano dejanje, potem je bolje, da ostane kanala za vselej zaprt. Egiptovski predsednik je tudi zagotovil, da je vojska pripravljena znova začeti boj proti Izraelcem in da jo je celo »težko zadržati«.

Sadat je zavrnil Nixonovo trditev, po kateri ZDA ne morejo izvajati pritiskov na Izrael. Egipt zahteva, naj ZDA izdajo zelo močan pritisk, kajti »država, ki do bavlja Izraelu vsvo pomoč, od kruliku v Kairu Bergusu, sloni, kot

tom«, lahko ta pritisk izvaja«.

Zelo važne novice pa je Sadat napovedal v notranji reorganizaciji države, za katero je tudi predlagal, naj bi opustila ime ZAR in se spet imenovala Egipt. Predsednik je pozval skupščino, naj izdela nov osnutek ustave, ki bi zagotavljala ljudstvu temeljno vlogo. Tudi ime skupščine naj bi v tem okviru spreminili v »ljudski svet«. Sadat je napovedal, da bo podpisal dekret za temeljito reorganizacijo ASU na osnovi svobodnih volitev. Po volitvah bo 23. julija sklican kongres stranke, v tem času pa bo funkcioner razpuščena centralnega komiteja izvrševala skupščina. Ta odlok je Sadat podpisal takoj po seji; odlok predvideva ustanovitev 50-članske komisije, ki bo pripravila volitve in nadzorovala na vpisom članov v ASU. Ustanovljeni bosta tudi organizaciji mladine in žensk, ki bosta delovali v tesni povezavi s stranko.

Sadat je napovedal, da ne bo kandidiral za predsednika, ko mu bo leta 1976 zapadel mandat. »Od 1. julija — je dejal — ne bom smel noben funkcioner imeti več kot eno funkcijo. Nova ustava bo določala roke za izvrševanje posameznih funkcij. Zelim stalne zamenjave. Začel bom sam ter izjavil, da ne bom spet kandidiral za predsednika, in želim, da vsi spoštujejo to načelo.« Nova ustava bo morala ščititi vse dosežke revolucije, postaviti socialistično zakonitost na osnovu družbenih odnosov, zagotoviti predstavitelje delavcev in kmetov v vseh organizacijah (najmanj 50 odstotkov), jamčiti zasebno lastnino in javne svobode. »V tem svetu — je nadaljeval predsednik med burnim plaskanjem skupščine — je ga preveč materialistični tokovi, mora naša ustava upoštevati moralne in verske vrednote, ki urejajo našo družbo«.

Kot smo omenili, je minister Riad izročil egiptovski noto o ponovnem odprtju prekopa ameriškega predstavniku. Sam Riad je nato ločeno sprejel veleposlanika SZ, Velike Britanije in Francije ter jim obrazložil stališče Egipta v luči Sadatovega govora.

Italijanska gospodarska delegacija na Kitajskem

PEKING, 20. — Nadaljevali so se razgovori med italijansko gospodarsko delegacijo in kitajskimi predstavniki. Vrhijo se na treh ravneh: med obema ministrstvom za zunanjo trgovino, med dvema skupinama visokih funkcionarjev obeh ministrstev in končno v osemih ministrih, v katerih so zastopani predstavniki kitajskih državnih organizmov za zunanjo trgovino.

Danes je priredil italijanski veleposlanik v Pekingu Trabala večerjo za člane delegacije, na kateri je bil prisoten tudi kitajski minister za zunanjo trgovino Ki Peng Fei, ki je včeraj med večerjo, ki jo je priredil italijanski delegaciji med drugim dejal, da namerava kitajska vlada razvijati odnose z državami različnega socialnega ustroja, zvečer.



«Viteza markinge reda». Tako komentira pariški L'Express srečanje Pompidouja in Heatha v Parizu

PARIZ, 20. — V Elizeju so se danes ob 10. uri začeli pogovori med francoskim predsednikom Pompidoujem in britanskim predsednikom vlade Heathom. Po delovnem kosilu, katerega so se udeležili tudi nekateri francoski ministri, sta se Pompidou in Heath ponovno sestala popoldne. Na njihovi današnji srečanju sta bila navzoča samo dva tolmača. Jutri se bodo pogovori nadaljevali.

Kaj sta pravzaprav govorila se ni točno znano. Glasnik francoske vlade je sporočil časnikarjem, da bodo vsebino razgovorov in morebitne sklepe sporočili časnikarjem jutri. Popoldne se je Heath sestel s predsednikom francoske vlade Delmasom. Vse kar sta o današnjih francosko - britanskih pogovorih povedala glasnika obeh vlad je bilo to, da so »potekali po običajnem postopku, prijateljsko in brez vsakršnega formalizma«.

Uradni molk o vsebini današnjih pogovorov ni presenetil pariških političnih ozkovalcev, ki ugotavljajo, da so danes v Parizu padle zadnje pregrade za vstop Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost. Pri tem ugotavljajo, da so se današnji pogovori med Pompidoujem in Heathom nanašali predvsem na vprašanje vloge Evrope v svetu in na bodočo ureditev gospodarske skupnosti. Dlje časa pa sta posvetila gospodarskim in trgovinskim vprašanjem ter zunanji politiki.

Nocoj je Pompidou priredil predsedniku britanske vlade večerjo. V zdravici je francoski predsednik med drugim dejal, da Francija in Velika Britanija iščeta sedaj pot za udeležbo pri veliki pobudi, ki je ustanovitev evropske skupnosti držav, ki nečelo uskladi, hkrati pa tudi ohraniti svojo narodnostno istovetnost. Pompidou je poudaril, da bodo zahodnoevropske države našle v združitvi sredstvo, ki bo omogočilo Evropi, da odloča o svoji usodi in ji zagotovi v svetu mesto, ki ji pripada. Čeprav francoski predsednik ni omenil odločitve o današnjih pogovorih, je vendar v zdravici izjavil, da lahko reče, da so si francoska in britanska stališča o osnovnih točkah zlasti pa o splošnem pojmovanju združene Evrope, njene organizacije in njenih smotrov zelo blizu, da se lahko pogovori nadaljujejo brez pesimizma.

V odgovoru na Pompidoujevo zdravico je predsednik britanske vlade povedal, da je odkril med pogovori s Pompidoujem, kako blizu so si zamisli in stremljenja z ene in druge strani. Če se bodo prihodnja pogajanja v Bruslju zadovoljivo zaključila, ki si dejansko vsi zainteresirani želijo, je poudaril Heath, bo s tem storjen odločujoč korak na poti evropske združitve. »Največje upanje pri tem pa je, da Francija in Velika Britanija skupno nadaljujejo po tej poti, kot sta to že mnogokrat storili v preteklosti.« Heath je zaključil svoj govor z željo, da bodo britansko-francoski pogovori v teh treh dneh prispeli ne samo k razumevanju med obema državama, marveč predvsem k evropski enotnosti.

Medtem ko precejšnji del pariških časopisov pozitivno ocenjuje sedanje francosko-britanske pogovore v Parizu in poudarja predvsem ponovno zbliževanje med Francijo in Veliko Britanijo v Evropi, se je v Veliki Britaniji zaostriala kampaña proti vstopu v Evropsko gospodarsko skupnost. Nasprotniki Heathove politike ni malo in jih najdemo tako v laburistični kot v konservativni stranki. »Daily Express« je danes objavil anketno, iz katere je razvidno, da je 62 odstotkov anketiranih proti vstopu v EGS, 20 odst. za in 18 odst. se jih ni odločilo. Kljub temu pa je ista anketa ugotovila, da je 82 odst. vprašanih oseb prepričanih, da bo Velika Britanija vstopila v gospodarsko skupnost.

Po vsej državi so v teku konferenc, shodi, podpisovanje resolucij proti vstopu v EGS. Tako laburistične kot konservativne skupine navajajo v svojih pozitivnih skenah gesla: zaskrbljenost za naval italijanskih brezposelnih delavcev z juga v Veliko Britanijo, da hoče Heathova vlada pustiti na cedilu Novo Zelandijo in Avstralijo ter se pridružiti »divšim sovražnikom« in podobno. Med gospodinjami pa vlada strah pred povisjanjem cen živil po vstopu v gospodarsko skupnost.

Kljub temu pa je večina v Veliki Britaniji prepričana, da bo ta kampaña zaman in da bo vlada izpeljala svoj načrt, da se pridruži skupnosti držav zahodne Evrope. Za 5. junija je bil napovedan velik shod v Londonu proti vključitvi v EGS. Na shodu bodo govorili predstavniki laburistične levice in konservativne desnice. Prireditelji shoda so danes poslali Pompidouju brzojavko, v kateri je rečeno, da Velika Britanija, tudi če bo vstopila v gospodarsko skupnost, ne bo mogla zapustiti bratskih narodov Commonwealtha in bi skušala spreminiti kmetijsko politiko skupnosti.

TRIPOLIS, 20. — Čile in Libija sta sklenila navezati diplomatske stike na ravni veleposlanikov. Sporočilo so objavili istočasno v Santiagu in Tripolisu.

ODGOVOR NA BREZJNEVE PREDLOGE

SFRJ podpira vse pobude za zmanjšanje oborožitve

Tako je poudaril glasnik zunanjega ministrstva na tiskovni konferenci - Gradnja ladij za LR Kitajsko

(Od našega dopisnika)

BEograd, 20. — «Mi smo se vedno zavzemali in podpirali vse pobude za zmanjšanje oborožitve in oboroženosti sil v Evropi», je izjavil na današnji tiskovni konferenci zastopnik tiskovne tajništva dr. Vukobrat Vujica v zvezi s predloženim Leonida Brežnjeva o zmanjšanju oborožitve v Evropi. Vujica je pripomnil, da bi to zmanjšanje pripomnilo k popuščanju napetosti in k pričetku stvarne razorožitve in krepitve zaupanja ter varnosti v Evropi. Vujica je izrazil prepričanje, da so za to zainteresirane vse evropske države in da v tem pogledu lahko dajo aktiven prispevek. «Mi smo dali — je dejal Vujica — določene zamisli in pobude, a katerimi smo seznanili naše partnerje».

Na vprašanje možnosti graditve ladij za kitajska podjetja v jugoslovanskih ladjedelnicah je Vujica dejal, da je Jugoslavija zainteresirana za gospodarsko sodelovanje na področju normalizacije diplomatskih odnosov razvoj trgovinskih in drugih odnosov uspešen. V pogovorih s kitajskimi zastopniki so bile ugotovljene široke možnosti sodelovanja, konkretne oblike sodelovanja pa so odvisne od zainteresiranih podjetij. Glede sedanje monetarne krize je Vujica ugotovil, da dolgotrajna nestabilnost svetovnega monetarnega sistema ustvarja neugodno vzdušje za svetovno gospodarsko sodelovanje. Zato je v interesu tako Jugoslavije kot ostalih držav, da se združijo napor za stabilizacijo mednarodnih monetarnih in gospodarskih razmer. Na vprašanje, kaj meni o predlogu Domovinske fronte Laosa za takojšnje prenehanje bombardiranja Laosa s strani ameriških letal, je zastopnik državnega tajništva dejal, da Jugoslavija podpira predlog, katerega uresničitev bi bila pomemben prispevek k napredku, da se najde v Laosu mirna rešitev na podlagi ženskovega sporazuma od 1962. leta.

Zastopnik državnega tajništva je izjavil, da trenutno ne more komentirati poteka razgovorov, ki se vodijo med vladnimi delegacijama Jugoslavije in Zahodne Nemčije v Bonnu o odškodnini žrtvam nacionalnega sporazuma, da se to vprašanje končno reši.

V zvezi z zmanjšanjem zaporne katalin ustakima teroristoma, ki sta vdrila v konzulat v Göteborgu, neposredno pred atentatom na veleposlanika Roloviča, je Vujica izjavil, presenečenje, posebno še, ker je bilo objavljeno, da sta napadalca imela namen ubiti konzula, ki je bil na srečo odsoten.

B. B.

Tito o vlogi ljudske armade in teritorialne obrambe

BEograd, 20. — Vrhovni poveljnik oboroženih sil Jugoslavije maršal Tito je sprejel danes v Karijordjevu vodilne poveljnike operativne armade in teritorialne obrambe ter jih zadržal dalj časa v razgovoru o uresničenju zamisli o celoviti ljudske obrambe ter o na-

daljnji okrepitvi oboroženih sil Jugoslavije. Ugotovljeno je bilo, da so bili z zavzemanjem vseh družbenih dejavnikov doseženi veliki rezultati za modernizacijo in okrepitve oboroženih sil ter v obrambnih pripravah.

Tito je v daljšem govoru prikazal naloge oboroženih sil in naloge komunistov po 17. seji predsedstva ZKJ. Poleg posebnih armadnih poveljnikov in poveljnikov glavnih štabov republik in pokrajin za narodno obrambo so se pogovora udeležili tudi predsednik izvršnega biroja predsedstva ZKJ Vukobrat Vukobrat, predsednik komisije za narodno obrambo Danilo Kečić in predsednik zveznega odbora združenja rezervnih oficirjev.

BEograd, 20. — Ministrica za zunanje zadeve časne revolucionarne vlade Južneja Vietnam Nguyen Thi Bin, ki je na uradnem obisku v Jugoslaviji s svojimi sodelavci, je prispevala danes v Titograd, kjer so jo dočakali in ji zaželeli dobrodošlico podpredsednik skupščine Črne Gore Javković in druge osebnosti. Takoj po prihodu je delegacija položila venec pred spomenik borcu partizanu.

BEograd, 20. — Ministrica za zunanje zadeve časne revolucionarne vlade Južneja Vietnam Nguyen Thi Bin, ki je na uradnem obisku v Jugoslaviji s svojimi sodelavci, je prispevala danes v Titograd, kjer so jo dočakali in ji zaželeli dobrodošlico podpredsednik skupščine Črne Gore Javković in druge osebnosti. Takoj po prihodu je delegacija položila venec pred spomenik borcu partizanu.

Zastopnik državnega tajništva je izjavil, da trenutno ne more komentirati poteka razgovorov, ki se vodijo med vladnimi delegacijama Jugoslavije in Zahodne Nemčije v Bonnu o odškodnini žrtvam nacionalnega sporazuma, da se to vprašanje končno reši.

V zvezi z zmanjšanjem zaporne katalin ustakima teroristoma, ki sta vdrila v konzulat v Göteborgu, neposredno pred atentatom na veleposlanika Roloviča, je Vujica izjavil, presenečenje, posebno še, ker je bilo objavljeno, da sta napadalca imela namen ubiti konzula, ki je bil na srečo odsoten.

B. B.

Tito o vlogi ljudske armade in teritorialne obrambe

BEograd, 20. — Vrhovni poveljnik oboroženih sil Jugoslavije maršal Tito je sprejel danes v Karijordjevu vodilne poveljnike operativne armade in teritorialne obrambe ter jih zadržal dalj časa v razgovoru o uresničenju zamisli o celoviti ljudske obrambe ter o na-

Ena izmed zadnjih slik nesrečne Milene Sutter

TRAGIČNI EPILOG UGRABITVE 13-LETNEGA DEKLETA IZ GENOVE

Mileno Sutter našli mrtvo

Njeno truplo je plavalo na morsk gladini nekaj desetih metrov od obale blizu Genove - Umrjena je bila že pred kakimi desetimi dnevi - Okrog pasu je imela svinčen pas za potapljače - Lorenzo Bozano aretiran in obtožen umora



Ena izmed zadnjih slik nesrečne Milene Sutter

GENOVA, 20. — 13-letna Milena Sutter, iz Genove, ki so jo ugrabili 6. maja, ko se je vračala iz šole domov, je mrtva. Njeno truplo, že začeto od slane vode in rib, so našli danes nekaj desetih metrov od obale pri Priaruggi, na genovskem vzhodnem nabrežju. Sodni zdravnik je ugotovil, da je truplo v morju že najmanj deset dni, kar pomeni, da so jo ubili 10. maja. Sodna oblast so formalno obtožila umora in aretirale 26-letnega Lorenza Bozana, ki so ga dva dni po ugrabitvi v morju našli mrtvo, čeprav so ugotovili proti njemu vrsto sumljivih elementov, ki jih mladenič ni znal pojasniti.

Truplo, ki je plavalo na površju, sta zapazila dva ribiča, Paolo Schenone in Giampaolo Olla. Samo Schenone je v Giampaolo Olla. Paolo Schenone je bil minut pozneje je dospela črna gasilcev - potapljačev, ki so povleli truplo na površje: okrog pasu je imela nesrečna Milena pas za potapljače s svinčnimi vložki, ki se je pretrgal, ko so jo potegnili iz vode. Na sebi je imela še srajco s cvetličnimi vzorci, rumeno majico in nogavice »collant«, medtem ko niso našli hlač svetle barve, ki jih je nosila, ko so jo ugrabili. Telo so ribe delno razjedle, obraz je bil skoraj že brez mesa, čeljust pa je imela premaknjeno.

Truplo so takoj odpeljali v mrtvašnico, kjer ga je pregledal sodni zdravnik prof. Giorgio Chiozza. Ta jo je identificiral na podlagi zlate zaplestine in veržice, ki jo je nosila okrog vratu. »Če pa tudi drugi elementi — je izjavil prof. Chiozza — kot so somatske značilnosti, višina itd., zaradi katerih lahko, na žalost, potrdimo, da gre prav za Mileno Sutter«. Obdukcijo bo zdravnik opravil jutri, ko bo moral tudi ugotoviti vzroke smrti. Dosele ni bilo še namreč potrjeno, da je bilo dekletje mrtvo, ko so jo dvrgli v morje.

Vest o najdbi Mileninega trupa, nati bo mima, ker da ni nikakor vpleten v zadevo ter da se bo kma-

lu vrnil domov ali pa vsaj telefonsko. Z »giulio« so ga nato spremlili na kvesturo, kjer se je začelo zasliševanje. Pred sedežem kvesture so že čakali fotografi, ki se jih Bozano sploh ni skušal izogniti. Zaprta nalog, ki ga je sodnik izdal proti njemu, ga obtožuje ugrabitve in umora. Dr. Marvulli je povedal časnikarjem, da razpolaga s številnimi dosleji še neznanimi elementi proti Bozanu, kar mu je omogočilo, da takoj ukrepa.

Mileno Sutter so ugrabili med 17. in 18. uro v četrtek, 6. maja, ko se je vračala iz šole. Doma jo je ob 17.30 čakala profesorica Francočina, dekleta pa ni bilo. Starši so bili takoj v skrbeh: mati je že ob 18. uri vsa prestrašena telefonirala moško tobo, po vsej verjetnosti je bil mož v tovarno ločil (inž. Sutter je eden najbogatejših Genovezanov, saj je lastnik treh tovarn). Ta se je posvetoval s svojimi odvetniki, zvečer pa je obšel na kvesturo in obvestil policijo. Ugrabitelji so telefonirali drugo jutro: »Če hočete spet videti Mileno, prinesite 50 milijonov na prvo grado na korzu Italije«. Kaže, da ni inž. Sutter, verjetno zaradi razburjenosti, razumel navodil, da bo mlade priselil denarja, ko da ni nihče prinesel denarja. V gredi so dva dni pozneje našli Mileno šolsko torbo. Po vsej verjetnosti je bila Milena takrat že mrtva. Sutterjevi so dobili še vrsto telefonskih pozivov ljudi, ki so jim skušali izsiliti denar, ki pa ni imelo nobene zveze z ugrabitvijo.

Lorenzo Bozano so osumili že prve dni po ugrabitvi: njegov rdeč »spider« je več oseb opazilo, ko

je krožil okrog Milenine šole ali v bližini Sutterjeve vile. Nekdo je celo posredoval policiji številke evidenčne tablice, tako da so preiskovalci v nedeljo zjutraj Bozana zaprli. Ta se je že prej, ko je iz časopisov izvedel, da ga iščejo, posvetoval s svojim odvetnikom, ki mu je svetoval, naj gre spontano na policijo, češar pa mladenič ni storil. Po dolgem zasliševanju so ga v sredo ponoči izpustili, vendar so na njegov račun ugotovili vrsto sumljivih elementov. Na njegovem domu so na primer našli list papirja, na katerem je Bozano začrtal nekakšen program za ugrabitve. »Ob 9. uri — je zapisal mladenič — dobava dokazov. 9.30: doletite vsote. 10. predlog izmenjave. «Ura 00: zakopati, vzditi, potopiti!« Prišlo je tudi na dan, da se je Bozano nekaj dni prej hvallil z znanci, da bi znal organizirati ugrabitve: »Najprej bi ugrabljenega umoril, nato pa bi dobi dal denar, ne da bi tvegal, da bi me prepoznali«.

Glede kroženja okrog Sutterjeve vile se je Bozano zagovarjal, da mu je ugajala neka služkinja, pri razburjenosti, razumel navodil, da bo mlade priselil denarja, ko da ni nihče prinesel denarja. V gredi so dva dni pozneje našli Mileno šolsko torbo. Po vsej verjetnosti je bila Milena takrat že mrtva. Sutterjevi so dobili še vrsto telefonskih pozivov ljudi, ki so jim skušali izsiliti denar, ki pa ni imelo nobene zveze z ugrabitvijo.

Lorenzo Bozano so osumili že prve dni po ugrabitvi: njegov rdeč »spider« je več oseb opazilo, ko

Ob zaključnih nastopih šole Glasbene matice

Ob zaključku šolskega leta polajajo šole obračun svojega delovanja. Tak obračun predstavljajo tudi javni nastopi gojenecv šole Glasbene matice v Trstu, Gorici in nekaterih okoliških krajih. Le na ta način je omogočena zaporedna slika delovanja in uspeha naše centralne glasbene ustanove, ki opravlja izredno pomembno in v javnosti premalo poudarjeno, vlogno delo na področju glasbe, tiste umetniške vrsti, ki omogoča mlademu človeku, da se pri njegovem razvoju harmonično oblikuje tudi njegova čustva, področje, ki je izraz najpristnejših in iskrenih čustvov človekove notranjosti.

Glasbeno solstvo je zlasti v Italiji še vedno pastorek v primerjavi s predmeti, ki imajo že ustaljeno domovinsko pravico v rednih učnih urah. Šele v zadnjem času so zaznavne pobude, ki skušajo dati glasbi ustrezno veljavo in ji najti prostor, ki ji pripada v celotnem prostoru vzgojnih prizadevanj. Upamo, da bo tudi tukaj glasbeno solstvo ustrezno reformirano ter da bodo odgovorne oblasti od sedanjih tradicionalnih, da ne rečemo zastarelih načinov, pristopile k oblikovanju bolj dinamičnih prijemov v smislu sodobnejšega, naprednega duha.

Pri glasbeno pedagoškem oblikovanju mladega človeka imajo poseben pomen javni nastopi. Vspodbujajo ga k aktivnejšemu in vztrajnejšemu študiju ter predstavljajo tudi nekakšno plemenito tekmovalnost. Z javnim nastopom postane gojenec bolj samozavesten in sproščen ter se mu poglabi čut odgovornosti.

Seveda pa mora biti navajanje gojenecv v javne nastope načrtno in premišljeno. Skladba ne sme presegati tehnične zmogljivosti gojenca, odločen dejavnik za uspeh pa je tudi muzikalna nadarjenost gojenca.

Kakor je vsak začetek težak, tako je tudi pri javnih nastopih. Marsikateri marljiv in talentiran gojenec se šele z leti osebe panike, čeprav je dobro pripravljen, ter se je počasi iznebi občutka, da mu je poslušalec nasprotnik.

ki čaka samo na to, da bo nastopajoči pogrešil. Zato učenca zaradi »spodrajaja« ne smemo demoralizirati pač pa mu nuditi možnost, da se popravi in ga opogumiti za nadaljnje delo.

Šola Glasbene matice je pri pravila ob zaključku šolskega leta več glasbenih nastopov svojih gojenecv.

Pri prvi letošnji zaključni akademiji, ki bo v soboto 22. maja zvečer v mali dvorani Kulturnega doma, se bo poleg solistov (sologej, klavir, violina, in klarinet) predstavil tudi mladinski pevski zbor Kraški slavci. Zanj bo ta nastop v Kulturnem domu nekakšna generalna pred odhodom na celjski festival, kjer bo 6. junija sodeloval na mednarodnem koncertu poleg češkega in avstrijskega ter dveh najboljših jugoslovanskih zborov.

Sporod druge zaključne akademije, ki bo v sredo 26. maja zvečer, prav tako v mali dvorani Kulturnega doma, pa obsega poleg solističnih točk (sologej, klavir, čelo, trobenta) nastop tria blokflav, klavirski trio in deklatski pevski zbor iz Nabrežine.

Sporod obeh akademij je pester in zanimiv ter bo prav gotovo zadovoljil naše občinstvo, ki sledi delu šole Glasbene matice ter razvoju gojenecv.

Prireditev šole Glasbene matice v Kulturnem domu bo zaključil večer harmonikarskih solistov in ansamblov 9. junija zvečer, kjer bosta nastopila tudi harmonikarska ansambla Miramar (junior in senior).

Nastopi šole Glasbene matice pa bodo tudi v vseh krajih, kjer delujejo podružnice glasbene šole, tako v Dolini, na Proseku, v Trečah ter v Nabrežini kjer bosta kar dva nastopa. Občinstvu se bodo seveda predstavili tudi gojeneci šole Glasbene matice v Gorici.

Sola je v priprave za zaključne nastope vložit vso svojo skrb z željo, da bi se naše občinstvo, ki mu je pri srcu mladina, odzvalo in s svojo prisotnostjo prispevalo k tem našim kulturno-prosvetnim manifestacijam.

PO NOVI ZAKONSKI UREDITVI

Večja prisotnost Krožnega sklada pri gradnji ljudskih stanovanj

Doslej je smel sklad podpirati to dejavnost z največ 6 milijardami, sredstva pa so bila izčrpana že v letu 1969 - Po novem za gradbeništvo do 10 od sto finančnih razpoložljivosti

Krožni sklad za gospodarske potrebe na Tržaškem in Gorškem obseja večji meri kakor v preteklosti finančni gradnji ljudskih stanovanj. S posebnim zakonom je namreč vlada odredila, naj se iz sklada namenja vsako leto ljudskemu gradbeništvu ne le določena vsota, ampak določen odstotek (največ 10 od sto) letnih razpoložljivosti sklada.

Krožni sklad za gospodarske potrebe na Tržaškem in Gorškem je bil kakor znano ustanovljen z zakonom št. 908 z dne 18. oktobra 1955. Sklad je kmalu razvil precejšnje finančne dejavnosti ter je v preteklih letih podaril številne nove in okrepil stare pobude na raznih področjih gospodarskega udejstvovanja obeh pokrajin, predvsem pa se je njegova pomoč odrazila v industriji. Z njegovim posegom se je marsikatera »stara« industrija modernizirala in razširila, številne nove pobude pa so lahko prešle iz načrtnih faze v dejansko obdobje.

Krožni sklad je v teh letih podaril tudi gradnjo ljudskih stanovanj, kar je že zlasti vidno v okviru tržaškega industrijskega pristanišča (sedaj industrijske cone). Na osnovi člena 2 omenjenega zakona se iz sklada podeljuje v ta namen finančna posojila do največ 75 od sto potrebnih sredstev, in sicer za dobo do 35 let in po obrestni meri 2,50 od sto. Sprva je sklad določil za gradbeništvo skupno vsoto 4 milijarde lir, z naslednjim zakonom št. 362 z dne 2. marca 1963 pa je bila omenjena vsota povečana na 6 milijard letno.

Do 30. septembra 1969 je Krožni sklad izdal za gradnjo ljudskih stanovanj nekaj nad 4 milijarde lir v tržaški in poldrugi milijardo lir v gorški pokrajini. S tem so bila skoraj povsem izčrpana sredstva, namenjena gradbeništvu in sklad je moral ustaviti vsako nadaljnjo podporo tej dejavnosti, dokler se izposojena sredstva ne bi vrnila v njegove blagajne. Zakon št. 462 z dne 12. marca 1968, s katerim so bila sredstva na razpolago sklada povečana za 20 milijard lir, ni namreč predvideval nobene nove olajšave v korist ljudskim gradnjam.

Pred časom, to je z zakonom št. 934 z dne 10. novembra 1970, pa so pristojne oblasti sklenile pristopiti na pomoč tej dejavnosti s tem, da so spremenile kriterije, po katerem se določena sredstva iz Krožnega sklada odvajajo v oporo gradbeništvu. Kakor omenjeno, po skladu po novem lahko namenjeni gradnji ljudskih stanovanj določen odstotek prisotnih finančnih razpoložljivosti, in to največ 10 od sto teh sredstev, ter ne bo več vezan na vnaprej določen »plačevan«, ki je poprej kakor omenjeno znašal 6 milijard lir. Nova olajšava je dobrodošla zlasti v trenutku, ko se gradbeništvo nahaja v precejšnji težavi, zaradi neurejene zakonodaje na tem področju in zaradi zavlačevanja v zvezi z uresničevanja

njem državnih načrtov na področju ljudskih gradenj.

Izjava drž. pravdnika o obtožbi Rizzija

V zvezi z začetkom sodnega postopka tržaškega državnega pravdnika proti oželnemu svetovalecu Rizziju (PSIUP) zaradi besed, ki jih je izdal na seji deželne skupne sveta 18. marca letos in ki naj bi bile žaljive za sodstvo, je državni pravdnik dr. Francesco Santonastaso včeraj izdal poročilo, v katerem naglašja, da se je »Rizzijeva zadeva« razvila iz tehnično-juridicnega nesporazuma, ki ga je treba brez vsakega odlašanja odpraviti.

Preliminarni akti nekega postopka, pravi poročilo, se namreč ne morejo izosteti s sproženjem kazenskega postopka (člen 47 in 48. nasl. zakonika kazenskega postopka). Državni pravdnik je dolžan v smislu člena 8 in 9 zakonika št. 932 z dne 5. decembra 1969 obvestiti vse prizadete osebe o obstoju preliminarne akta. Tako mora obvestiti tudi osušenca dozdevnega prekrška, čeprav gre za dejano, ki ga ni mogoče sodno preganjati zaradi tega, ker ne krši obstoječih zakonodaj.

Obvestila o začetku postopka prizadetim strankam ni torej mogoče smatrati za obdolžitve določenega dejanja. Do obdolžitve bo lahko prišlo le na osnovi drugih in različnih procesualnih aktov.

Morje in osmice

Toplo vreme ob prazničnem dnevu je včeraj izabilo Tržačane na krajše in daljše izlete. Kam, če se ob tržaški obali ne smemo kopati? Tja, seveda, kjer je morje bolj čisto, na istrsko obalo. Nič čudnega, če je bila včeraj že zgodaj jutraj določa kolona avtomobilov, ki se je nepretrgoma vila skozi mejni blok pod škofijami in pri Lazaretu. Po površnih podatkih računamo, da je šlo skozi ta dva bloka včeraj v Istru nad 30 tisoč oseb. Polovica se jih je vrnila včeraj, drugi pa se bodo danes, ali pa so se vračali pozno ponoči, ko je bilo manj prometa.

Zanimalo nas je, kako je po Krasu, in smo zato obiskali področje od Bazovice do Zgonika, kamor ho- di večina Tržačanov. Precej izletnikov je bilo v Bazovici in na Re- pentarju. Gostilne so imele dovolj dela, vendar ni bilo gneče kot pre- teklo nedeljo. Zdi se, da je bilo več Tržačanov na Krasu onstran meje. Dober obisk in obilo zlatih volje- pa je bilo na osmih, tako v Bre- gu kot na Krasu. Marsikateri izlet- nik je pustil avto v vasi in odšel na sprehod po gmajni in gozdu. Ženske so prinášale cele šope šmar- nica. Mnogi so posedali v senci. Ni- smo zapazili, da bi kje delali škodo

ZA ZAŠČITO FLORE, FAVNE IN ZNAČILNOSTI KRASA

Dokončno odobren zakonski predlog o ustanovitvi kraških rezervatov

Dežela bo izdala podrobne predpise - Ni Krasa brez Kraševcev!

Senatna komisija za kmetijstvo je predvčeršnjim na zakonodajni stopnji odobrila zakonski predlog poslance Belcija o ustanovitvi naravnih rezervatov na Krasu. Kot smo že poročali, je tudi komisija poslanske zbornice pred nekaj mese- ci odobrila na zakonodajni stopnji omenjeni zakonski predlog, ki je zdaj popolnoma odobren in bo stopil v veljavo ob objavi v Uradnem listu. Novi zakon ima okvirni značaj in je zelo kratek, saj ima samo tri člene. Prvi člen določa, da se ustanovijo naravni rezervati na področjih, ki so označeni na priložni topografski karti. Drugi člen določa, da se za tehnično in upravno vodstvo rezervatov ustanovi Ustanova za zaščito Krasa. Tretji člen pa določa, da bo deželna uprava v zakonskih ukrepih dolo- čila predpise za organizacijo, delo- vanje in pristojnosti omenjene u- stanove.

Poslanec Belci je sestavljal svoj zakonski predlog na podlagi študije in predlogov univ. prof. Mezzene in univ. prof. Poldinija, da se o- hranijo in okrepijo kraška flora in favna, da se ohranijo posebne geo- morfološke formacije in naravne le- pote tržaškega Krasa. V ta namen so določena večja in manjša pod- ročja za sedem naravnih rezerva- tov (Glinsčica, del obalnega pasu, obmejni pas od hriba Kokoš do Grmade, Draščica (ali Razklani hrib), malo področje pri Bovedu, okolica jame pri Brisčičih in pod- ročje ob Dobrodoškem jezeru). Ob dokončni odobritvi zakonskega pre- dloga je poslanec Belci izrazil svoje zadovoljstvo in priporočil, da bo po- trebno sodelovanje med strokovnjaki in ustanovami iz Furlanije - Julijske krajine in Slovenije.

Okvirni zakon je torej odobren, uspeh in koristnost naravnih rezerva- tov pa bosta odvisna od predpi- sov dežele za sestavo ustanove in od določb glede njenega delovanja. Vsi predpisi in ustanova za zaščito Krasa pa bodo brez pomena in ne bodo dosegli uspeha, če se bo pre-

zrlo dejstvo, da na Krasu živijo Kraševci in da brez Kraševcev ni Krasa. S temi pripombami jemlje- mo na znanje odobrilev zakona o kraških naravnih rezervatih, ki mo- rajo zaščititi kraško naravo in kra- škega človeka. Le tako bo ta za- kon, izpolnjen s predpisi dežele, zares prispeval k ohranitvi in za- ščiti Krasa.

Na drevesni občinski seji županova pojasnila o onesnaženju morja

Drevi se sestane na svoji redni seji tržaški občinski svet. Na dnevnem redu je sicer več vprašanj, to- da zanimanje javnosti gre pred- vsem pojasnilom, ki bi jih moral dati župan Spacchini na vprašanja

posebnih svetovalcev o onesnaže- nju morja in nevarnosti za kopalec v tržaškem zalivu. Ni izključeno, da bo župan v daljšem poročilu orisal dejansko stanje zalivskih voda in pri tem navedel analize in druge podatke o sedanjem položaju, ka- kor tudi možne ukrepe občinske uprave, da se nadaljnje onesnaže- vanje vsaj zaustavi.

● Danes zvečer ob 20. uri bo v ve- liki dvorani Ljudskega doma v Ul. Medomnina 19 splošen sestanek čla- nov sekcije KPI na Pončani v okvi- ru proslav ob 50-letnici ustanovitve KPI.

Govoril bo senator Vittorio Vida- li, ki se bo tudi spomnil volitev iz leta 1921. Podeliti bodo tudi kolaj- ne ustanoviteljem sekcije na Pon- čani.

SREČA V NESREČI V JAMI MED GABROVCEM IN SALEŽEM

Med vzpenjanjem iz jame mladenič strmoglavil v globino 30 metrov

Vrv, na katero je bil privezan, je ublažila padec, sicer bi se lahko smrtno ponesrečil - Zaradi raznih ran in zlomov se bo moral zdraviti en mesec

Včeraj malo pred polno se je v kraški jami ob poti med Gabrov- cem in Saležem pripetila nesreča, zaradi katere bi bil lahko mlad fant tudi izgubil življenje, kar se pa na srečo ni zgodilo. Med vzpenjanjem iz jame je 17-letni Roberto Zingir- ian iz Ul. Pindemonte 8, dijak 3. razreda liceja »Oberdan«, nenado- ma strmoglavil v globino in po pad- cu skoraj 30 metrov obeležal na dnu jame, čudežno živ in brez prehudih poškodb.

Skavtska skupina ASCI, ki jo je vodil 26-letni Lyubi Andreuzzi iz Drevoreda 20. septembra, zaposlen pri mestni hranilnici, se je včeraj zjutraj odpravila do »Jame sever- nega Gabrovca« — št. 195, kot jo označujejo jamarji. Domačini za ja- mo ne poznajo posebnega imena, le- dinski ime kraja pa je Jebri. Poleg vodnika in ponesrečenca je sestav- ljalo skupino še šest mladeničev, starih od 14 do 17 let, v glavnem dijakov. Mladeniči so se previdno spustili v jamo v treh skupinah, zadnji pa se je seveda spustil vod- nik. Jama je globoka približno 40 metrov, na dnu pa se razširi v sko- raj 50 m dolgo votlino. Premer zre- la znaša približno dva metra do dva in pol. Do dna se jama ne ozi- pač pa so na raznih točkah ostre police in strleče skale.

Ko so si podrobno ogledali vot- lino na dnu jame, so se jamarji začeli pripravljati na povratni vzpon. Prvi se je po lestvi povzpel vodnik, za njim sta srečno pripeljala iz vot- line še dva mladeniča, ko sta se začela vzpenjati Roberto Zuttion in Roberto Zingirian v presledku pe- do šest metrov. Bila sta seveda zavarovana z vrvi, kot že med prv- im. Prvemu je manjkalo sprav- malo do odprtine, ko je nenadoma zaslišal prijateljev krik. Roberto Zingirian je nenadoma strmoglavil v globino. Varnostna vrv se je na- tegnila, fant pa je padel na dno jame pred ostale jamarje, ki so ka- kali, da se še samo povzpnejo. Baje se je vrv utrgala. Giorgio Agolini, ki je po vodniku prvi prišel iz jame, je nemudoma stekel do ga- brovske gostilne, od koder je tele- fonski Rdečemu križu in gasilec. V nekaj minutah so k jami prihi-



Vhod v jamo, v kateri je prišlo do nesreče z razmeroma srečnim zaključkom

teli gasilci z Opčin, karabinjerji s Proseka in bolničarji ter Robertovi starši, ki so ga čakali, da bi s pri- jatelji odšli na kosilo.

Gasilci so takoj spustili v jamo še svoje vrvrne lestve, po katerih sta se spustila v brezno gasilca Pietro Oliva in Valter Zaccaria. Ponesrečenca sta privzela z vrvi in s pasovi ter ga previdno spravi- la do odprtine, ob kateri so ga čakali bolničarji. Od trenutka ne- sreče se ni potekla ura, ko je mla- denič že ležal na nosilnici. Že ob prvem pregledu je zdravnik ugotov- il, da ni dobil prehudih poškodb, čeprav je bil precej okrvavljen. Vrv, s katero je bil privezan, je precej ublažila njegov padec, po- leg tega pa Roberto na srečo ni za- del ob nobeno polico.

Ponesrečenca so takoj odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na prvem kirurškem oddelku. Poleg la- žjih odrgin je dobil globljo rano nad desno obrvo in v levo stegno, udarec v glavo, desno ramo in okoličje, verjetno pa ima tudi zlom- ljen nos in desno roko. Seveda je mladenič dobil tudi živčni pretres. Vsekaror so zdravniki zagotovili, da si bo popolnoma opomogel naj- kasneje v enem mesecu.

Uspeh ansambla Miramar v Pulju

Harmonikarski ansambel Miramar se je preteklo soboto pod vodstvom prof. Oskarja Kjudra lepo uveljavil na osmem srečanju harmonikarskih orkestror in solistov v Pulju, ki ga vsako leto organizirajo Prosvetni svet Hrvatske — Zagreb, Kulturno prosvetna zveza — Pulja in Omladinsko kulturno umetniško dru- štvo »Istra« — Pulja pod pokro- vitelstvom Radiotelevizije Zagreb.

Soliste in ansamble je ocenjevalo več strokovnih komisij, katerim je pristojeval tudi naš dober znanec, skladatelj prof. Slavko Zlatič iz Pulja.

Srečanje je trajalo od petka 14. maja do ponedeljka 17. maja, ko je bilo poveljstvo glasbenih ped- gogov, dirigentov, predstavnikov št. in društvenih delavcev o harmoni- karskih problemih.

Pri koncertih, ki so se odvijali v Domu Jugoslovanske armade v prostorih hotela »Veruda« in v re- stavraciji »Splendidi«, se je vrstilo zelo veliko število solistov in an- samblov iz vse Jugoslavije ter iz Italije ansambel »E. Spatocini« iz Ravene ter ansambel »Miramar« iz Trsta.

»Miramar« je izvajal uverturo k Gluckovi operi »Alfignia« na Auli- di ter prejel iskreno priznanje na-

Obvestilo izletnikom v Avstrijo

Naše naročnike in čitatelje, ki so se vpisali za izlet v Avstrijo (od 1. do 6. junija), obveščamo, da la- hko dvignejo potovalne bone od po- nedeljka, 24. maja, dalje med do- poldanskimi uradnimi urami v u- pravi našega dnevnika — Ul. Mon- techi 6/II.

Izletnike tudi obveščamo, da so se zaradi nedavne revaloracije av- strijskega šilinga in nemške marke povečali stroški potovanja za 2.000 lir na osebo, in jih zato prosimo, da to razliko blagohotno uposte- vajo.

Prav tako še enkrat opozarjamo, da je treba za potovanje v Av- strijo imeti veljaven potni list, ali ne več kot 5 let staro osebno iz- kaznico. Kdor ima zapadlo izkaz- nico, naj si jo pravočasno obnovi. Razpored odhoda avtobusov iz me- sta in okolice bo objavljen v Pri- morskem dnevniku 30. maja.

Uredništvo

Svoji pevki Jadranki Granier in možu Jeanu Čestitu ob roj- stnu hčerke Katje zbor Jacobus Gallus.

Čestitkam se pridružuje Pri- morski dnevnik.

PROSVETNO DRUŠTVO VALENTIN VODNIK

Danes, 21. maja ob 20.30 gostuje v prosvetnem domu v Dolini amaterski oder s Pro- seka-Kontovela z veseligrav v šestih slikah

DRAGA RUTH

Vijudno vabljeni!

V PROSVETNEM DRUŠTVU »SLAVKO SKAMPERLE«

bo danes, 21. t. m. ob 20.30 predaval Iztok Höhn o

potovanju po Španiji

s prikazovanjem 200 zanimivih diapozitivov.

Vijudno vabljeni vsi člani in prijatelji društva. Prosimo točnost!

SOLA GLASBENE MATICE - TRST

Jutri, 22. maja 1971 ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma

I. ZAKLJUČNA AKADEMIJA

Na sporedu bodo skladbe za sologej, klavir, violino, ka- rinet, in mladinski pevski zbor »Kraški Slavci« iz De- vina - Nabrežine.

Vijudno vabljeni!

Vstop prost!

SPD Tabor - Opčine in PD Ivan Grbec - Škedenj

priredita v nedeljo, 23. t. m. ob 18. uri v Kulturnem domu

Ribičičev večer

Spored: uvodna beseda (Miroslav Košuta)

ČUDODELNA SRAJCA (enodejanka)

SKRATI (dvodejanka)

Prosvetno društvo Igo Gruden v Nabrežini priredi v društveni dvorani danes, 21. t. m. ob 21. uri prikaz zadnje kmečke

ohetosti s številnimi barnimi diapozitivi, ki jih bo predvajal Mario Magajna.

Vijudno vabljeni vsi!

Včeraj-danes

Danes, petek, 21. maja FELIKS

Sonce vzhaja ob 4.28 in zahaja ob 19.35. Dolžina dneva 15.07. Luna vzhaja ob 2.17 in zahaja ob 16.09.

Jutri, sobota, 22. maja MILAN

Vreme včeraj: najvišja tempera- tura 26,3, najnižja 17,7, ob 19. uri 22,6 stopinje, zračni tlak 1010,9 stav- noviten, veter jugovzhodni 4 km na uro, vlaga 60 odst, nebo 3 desetine pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 22 stopinj.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 18. ure)

Busolini, Ul. P. Revolte 41, Pizul-Cignola, Korzo Italija 14, Prendini, Ul. T. Voeello 24, Ser- ravallo, Trg Cavana 1.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)

All'Esquilapio, Ul. Roma 15, INAM, Al. Cammello, Drev. XX. septembra št. 4, Alla Madonna, Ul. Istria 35, Chiari-Crotti, Ul. Tor S. Piero 2.

O B C I N A T R S T

Trst, 10. maja 1971

Oddelek XII — Javna dela Urad za regulacijski načrt

Prot. št.: XII — P. R. — 880/48-69

OBVESTILO

Sprememba k splošnemu občinskemu regulacijskemu načrtu, ki je bil sprejet z odlokom št. 179/URB predsednika deželne odbora z dne 16.12.1969, ki zadeva velike prometne žile in ki je bila sprejeta s sklepom št. 332 občinskega sveta z dne 7. maja 1971.

Hramba sklepa pri občinskem tajnistvu s možnostjo ogleda.

Z U P A N

upoštevajoč prošnjo tržaške občinske uprave z dne 8. maja 1971, ki je bila naslovljena na predsednika deželne odbora Furlanije-Julijske Benetije za odobritev spremembe k splošnemu občinskemu regulacijskemu načrtu, ki zadeva velike prometne žile in ki je bila sprejeta s sklepom št. 332 občinskega sveta dne 7. maja 1971 in na podlagi devetega člena zakona št. 1150 - Urbanistika z dne 17. avgusta 1942, ki je bil spremljen in izpostavljen z za- konom št. 765 z dne 6. avgusta 1967,

sporoča

1. da občinsko tajništvo pri oddelku XII — Javna dela — Oo- stanje prehod št. 2 — šestu nadstropje, hrani sklep o spre- membi za 30 dni in sicer od 21. MAJA 1971 do 20. JUNIJA 1971;

2. da je v tem razdobju vsakomur na razpolago za ogled in sicer v urah, ko ima občinstvo dostop v občinske urade ter ob praznikih od 10.00 do 12.00.

3. da v roku 30 dni od datuma, ki sledi zadnjemu dnevu zadev- ne objave, to se pravi do vključno 20. JULIJA 1971, smejo ustanove in zasebniki predložiti svoje »pripombe« in sicer v pisni obliki in na po zakonu predpisanem papirju. S tem bodo občani dali svoj doprinos k izboljšanju zgoraj omenjene spremembe.

GLAVNI TAJNIK

dr. Riccardo Vucusa

ZUPAN

dr. inž. Marcello Spacchini

Razstave

V mestni galeriji v Piranu je do 23. t. m. odprta razstava na temo »Knjiga — most med narodom«. Kul- turni spomeniki slovenske obale, Arhivske znamenitosti starega Pi- rana.

V umetniški galeriji »Cartesius« v Ul. Giulia 10 razstavlja do 23. maja vrsto svojih kipov, risb in grafik kipar Luciano Ceschia.

V galeriji »La Lanterna« v Ul. sv. Nikolaja 6 je razstava del An- tonia Guaccia Razstava bo odpra- do 28. maja.

ARH. MITJA RACE NA OBČNEM ZBORU SGZ

Kako razviti in uveljaviti enotni turistični prostor

Náša dežela, Koroška, Slovenija in Hrvaška predstavljajo edinstveni turistični biser. Prizadevanja SGZ - Turizem naj zagotovi Kraševcem tudi gospodarsko zadoščenje - Za pravično odmerjanje namembnih sredstev Slovincem

Italija je turistična dežela, ki teži od turizma približno tisoč milijard letno, vse to pa brez pravega programiranja in koordinacije, tako, da je bil n. pr. leta 1970 izsek od turizma, kljub povečanju gostov, za 6,7 od sto, za 18,4 od sto manjši. Zasedenost hotelov in ostalih gostinskih objektov v Italiji je do 40 od sto, medtem ko doseže v Španiji 60 od sto, v nekaterih turistično območjih razvijajočih pa celo do 65 odst. Vzroki za to so velike naložbe, ki ostanejo slabo izkoriščene, pomanjkanje turističnih infrastrukturnih objektov.

Gostinsko - turistično gospodarstvo je splet najrazličnejših ekonomskih - produktivnih dejavnosti od industrije, trgovine, obrti, transporta, komunikacij, kmetijstva itd. Vendar pa ni vloga turizma zgolj v strogem produktivno - konsumističnem smislu, ampak je v prvi vrsti socialni činitelj, ki zbližuje narode in kulture, ne glede na geografsko oddaljenost in državne meje.

Slovensko gospodarsko združenje poudarja nujnost sodelovanja med posrednimi deželami, kajti omejitve dežele Furlanije - Julijske krajine, Koroške, Slovenije in Hrvaške ni veliko, ima pa bogat spekter turističnih zanimivosti, saj vključuje alpe, kraški svet in morje. Teritorialno ta predelel med seboj ločijo politične meje, ki pa bi jih kljub različnim oviram lahko odprli in tako stili vse štiri dežele v edino turistično biser. Za hitrejši stveni turistični biser. Za hitrejši stveni turistični biser. Za hitrejši stveni turistični biser.

Medsebojno sodelovanje med deželami Furlanije-Julijske krajine, Koroške, Slovenije in Hrvaške, se je razvil v obdobju, ko se je v kratkem le prišlo do sodelovanja, kar so sklenili na zadnjem skupnem sestanku v Crikvenici, maja 1970.

Poleg deželne programa za razvoj turizma, ki predvideva v prvi vrsti gradnjo infrastrukture (avtocest, železnice, trste in kasneje pristanišč na jugoslovanske avtoceste Videm - Trbiž), vzpostavitev cestne mreže in izgradnjo avtocest, ki so v veliki meri potrebne za razvoj turizma, pa je deželno območje za turizem izdalo še vrsto zakonov in odlokov, ki nudijo turističnim operaterjem ugodne finančne kredite za popravilo oz. gradnjo gostinskih - turističnih objektov. Žal pa ostane zaradi zapletenega birokratskega postopka vrsta prošelj nerешenih, to pa omejuje veliko škodo, kajti prav ti instrumenti so stimulansi, ki naj bi razpodbujali gostinstvo - turistično operaterje.

Upoštevanja vredna je pobuda, ki neoporečno izstopa iz socialne (delavske) turizma. Dežela namreč prireja 20 od sto stroškov za poštene delavce večjih industrijskih podjetij, predvsem v času izven sezone. Naša podjetja bi se morala v večji meri posluževati te ugodnosti, posebno zato, ker je koordinirani prihod na oddih danes skoraj izjema v večjih obrtniških in industrijskih obratih.

Pri pregledu podatkov o turističnem letu 1970, so bomo omejili na področje, kar deluje slovenski gostinstvo - turistični delavci, to se pravi na tržaško, gorjsko in deloma tudi vidensko pokrajino.

V tržaški pokrajini se je dotok domačih gostov v letu 1970 zmanjšal glede na leto 1969 za 4,4 odst., medtem ko so se povprečno povečale kljub zmanjšanju hotelskih ležišč, glede na leto 1969 (2758 ležišč). Dotok tujcev se je povečal za 13 od sto, nočitve pa za 5,8 od sto, od tega odpade na jugoslovanske turiste 50 od sto vseh prihodov in nočitev. (Podatke je posredoval predsednik turistične pokrajinske ustanove odvetnik Mario Berčič).

Navedenemu procentu jugoslovanskih turistov lahko pristojevo, ki so milijonske prehode nakupovalcev, ki so zmanjšali se porabiški potenciali, v bodoče kar bi bilo koristno, če se vprašamo, ali je bilo stroškovna na goste, ki so prispevali k blaginji vseh treh ekonomskih operaterjev v vseh treh pokrajinskih ali lahko odgovorno, da malo, ali pa skoraj nič. V prvi vrsti bi morali nuditi turizmu več pozornost, urejeni bi morali biti koordinirani prehodi v mestna središča, to pomeni, da bi morali ustvari večja parkirišča in hitro avtomobilski promet s mestnim središčem, neustrešiti bi morali različna opozorila, znake in propagandni material v slovenskem in srbohrvaškem jeziku, vabiti bi jih morali v muzeje, gledališča in knjižnice. Orga

nizacija prireditelj "Luči in zvoki" v Miramorskem gradu najbrž še nikoli niso pomislili, da bi vključili v spored tudi slovenski ali srbohrvaški prevod. Vse to bi lahko v veliki meri vplivalo na razvoj turizma.

Tržaška pokrajina nudi velik spekter turističnih zanimivosti, katere bi mogli kar najbolj izrabljati: prelepa, idilična obala v devinsko-kraški občini, kraška planota, Glinščica, Milje kot preludi istrske obale in samo mesto Trst z njegovo arhitekturo nekaterih mestnih četrti.

V zvezi z razvojem turizma vzdolž jugoslovanske obale, je postal Trst v največ primerih le tranzitna točka na poti jugoslovanskih obmožnih ležišč.

Poleg zgoraj navedenega pa pri-

manjkujeto tudi elementarna osnovna sredstva gostinsko - turističnega gospodarstva: urejene rekreacijske površine, odprti bazeni (okružena morka voda), kopalnica, pristanišča za lažje plovne objekte, hotelske kapacitete, konferenčni center; Trst je bil namreč že od konca XVI. stoletja priljubljena postojanka najrazličnejših umetnikov, znatnostnikov itd.

Tudi sam Kras je v gostinsko - turističnem pogledu zelo interesanten. Posebno nam ni pri srcu Kraševci, ki ga moramo valorizirati in mu omogočiti obstoj na domačem kosu zemlje. Življenje velikega mesta se najdeš projicira na bližnje okolice. Potrebe Trsta so vplivale na to, da se je na Krasu ustrojilo klasično agrarno gospodarstvo. V zadnjem času se je z dvigom življenjske ravni podaljšal tudi prosti čas, z razvojem komunikacij pa se je omoržilo hitrejši in ugodnejši premikanje in tako je postal Kras velika rekreacijska površina za bližnje mesto. Ta površina se je do danes širila kot oljni madež; torej stihajsko. Priče smo bil propadu kulturne krajine na Krasu.

Zavedati bi se morali, da je intervencija na Krasu nujna. Turizem bi moral dati Kraševcu predvsem ekonomsko zadoščenje. Ob ugotovitvi, da je danes Kraševcu po svoji dejavnosti le deloma navezan na zemljo, bi lahko s potenciranjem turizma zajeli odhajanje domačega prebivalstva. Drugo po svetu se je ta oblika turizma že dobro uveljavila (Avstrija, Nemčija, Južna Tirolska); predvsem zato, ker jo lahko obvladajo družinski člani sami. Takoj bi obnovili že tradicionalni pretek mestnega prebivalstva na podeželje in mu nudili ne le prenočišče in hrano, ampak tudi rekreacijo. Seveda bi morali nuditi domačemu prebivalstvu tudi pomoč pri urejanju hiš, gostinskih obratov, manjših penzionov itd. Kot primer: na območju ljubiteljev Krasa so že pred časom preuredili kraško domačijo v muzej.

Za uveljavitev kmečkega turizma bi morala dežela sprostiti namenska finančna sredstva, poleg tega pa nuditi strokovno in materialno pomoč varstvu kraške krajine.

V TOREK V «CAPPELLI»

Velik Djordjevičev film za peščico gledalcev...

V «Jutru», ki so ga prvič v Trstu, nastopata v glavnih vlogah znana igralka Milena Dravič in Ljubita Samardžić

Neko čudno, morda ne povsem opredeljeno občutje me je prevzelo, ko sem predčrtašnjišji stopil v lično opremljeno podzemsko dvorano kulturno avdiovizualnega krožka «La Capella Underground», kjer so prvič (in verjetno zadnjič v Trstu) predvajali enega najboljših sodobnih filmov jugoslovanske kinematografije, «Jutro» Purice Djordjeviča. Tako sem se skoraj nehoti spomnil na čas, ko sem pred skoraj dvema letoma prisostvoval v piemontskem mestecu Astiju, o javni kinematografski dvorani, istemu filmu in mi je takrat leglo na srce nekaj kar bi lahko imenoval ob-čutek domačnosti. A to ni bilo vse.

Prezrel me je zlasti odnos gledalcev v Astiju do filma, ki so do kraja napolnili veliko dvorano in ves teden zahajali vanjo ter laskavo ocenjevali Djordjevičev film.

Predčrtašnjišji stopi so Djordjevičevi junaki spregovorili kruto in trpko resnico med dvorani in neznanimi peščici ljudi, ki jim kulturni dogodke pomeni nekaj, mnogo več kot le prazna fraza na koncu jezika. Pojavilo se je torej tisto, čemur sledimo še danes da kar imenujemo kulturna apatičnost.

«Jutro» je čudovit film, bolesten in polemičen hkrati, saj živo sega v srce in spregovori odkrito, brez mask in brez bojazljivosti. Očitna zgodba je sicer sila preprosta, kot so preprosti tudi junaki, ki v njej nastopajo: prvi povojni dnevi v neki srbski naselji, ko se nekdanje žrtve zatiranja morajo kar čez noč spremeniti v maščevalce lastnih ljudi, pri tem pa ohranijo tisti dve neomadeževani pravici, čistoosti, ki jih obrani pred clovečjo sodbó — sodbó, da so pravzaprav sami krivici.

«Svoboda se je porodila iz vojne. Zdaj je mir, a Jean je mrtel. Kaj naj rečemo njegovi materi, kakšne laži njegovi sestri? In Jutro? Kje je Jutro?» tako pravi pesem v Djordjevičevem filmu, taki pri- stihnejo njegovi junaki, ki so se dan za dnem bili, da bi premagali sovražnika, sanjali o svobodi, se borili zanj in padali. Ko pa je res napočilo tisto toliko pričakovano, je slehernik spoznal, o globi- ni svojega srca, da ga je bilo sicer vredno dočakati in se zanj žrtvovati, a življenje se ni premaknilo niti za ped, ljudje so prav taki, kot zmerom, zakaj? Nemci so resda ubijali, a pesniki prav tako ubijajo. Truma «pesnikov», ki buči s svojih piedestolov, da je napočila nova zarja, pa žal, ne razume do dna in jo nekeje spominja, v še večjo okostenelost in togost, kot si sicer morala biti v sanjah ljudi, ki so štiri in več let preživeli v gozdu...

Djordjevičev film, posnet v živ- vahnem in stnojupčnem se ritmu realistične in neopredeljene izpovedi, je skratka dober film, z vsemi

Slovensko gospodarsko združenje se zavzema za ustanovitev «Pro Loco» v dolinski repentabski in zgo- niški občini, vendar pa je ta po- buđa ostala le na papirju zaradi nezainteresiranosti lokalnih uprav- nih organov.

Če bi povzeli vsa ta razmišljanja v gostinsko - turistični problema- tiki, bi lahko za zaključek navedli sledeče:

a. načrtno programiranje z upo- števom dejstva, da so tržaška, gorjska in videnska pokrajina po- stale veliko tržiče drobnege po- trošniškega materiala in da zahte- vajo specifičen poseg v turistično problematiko;

b. ugotovitev sodelovanja med de- želo Furlanijo - Julijsko krajino, Koroško, Slovenijo in Hrvaško ter hitri pristop h konkretnim ak- cijam;

c. poskrbeti za povečanje naložb v turistično - rekreacijske objekte in stremeti za tem, da se čimbolj podaljša bivanje turista na našem področju;

d. razviti kmečki turizem posebno na Krasu in v Beneški Sloveniji;

e. poenostaviti postopek za pri- dobivanje novih finančnih sredstev in skladov za pospeševanje gostin- sko - turističnih dejavnosti;

f. razmisлити o možnosti skupnih naložb slovenskih gostinsko - tu- ričnih delavcev, kreditnih zavodov v večje turistične objekte. Slovenski gostinski in turistični operaterji bi se morali v večji meri posluževati vseh ugodnosti, ki so jim na raz- položu;

g. paziti na strokovno interven- cijo na Krasu.

V tem zapisu sem strnil le skro- men del gostinsko - turistične problematike. Če bi se vprašali, kol- likšen del pripade nam, Slovincem, v tej gospodarski panogi, bi ugo- tovlili, da se vsi slovenski tu- rišči dolga trudijo po svojih naj- boljših močeh, vendar pa ni bil morda vedno enako dolg za nas in za večinski narod pri odmeri sredstev in priznanj. Kljub temu pa lahko rečemo, da smo dosegli zadovoljive rezultate in si priža- devamo, da bi bili v bodoče de- ležni večjega priznanja za naše delo.

VČERAJ V VIDMU OB UDELEŽBI ŠTEVILNIH ZNANSTVENIKOV

Znanstveno mednarodno srečanje o odporosti v naši deželi

Priredili so ga ob 25-letnici zmage odporiškega gibanja - O vlogi IX. korpusa bo danes govoril prof. Tone Ferenc iz Ljubljane - Srečanje se zaključí v nedeljo

V slavnostni dvorani gradu v Vidmu se je včeraj dopoldne pričel mednarodni simpozij o odporiškem gibanju v Furlaniji, na katerem so delujejo znanstveniki in strokovnjaki, ki raziskujejo to zanimivo področje naše polpretekle zgodovine. Uporabili smo izraz «mašes», ker se odporiško gibanje v Furlaniji na vsakem koraku srečuje z odporiškim protifašističnim gibanjem pri- morskih Slovincem in ker je prav- zaprav odporiško gibanje zblizalo Slovence in Furlane ter Italijane v borbi proti dvajsetletnemu fašistič- nemu zatiranju. Zaradi tega bo iz- redno zanimivo današnje predava- nje prof. Toneta Ferenc, znanstve- nega sodelavca inštituta za zgo- vino delavskega gibanja iz Ljubl- jane. Prof. Ferenc, ki je znan po šte- vilnih publikacijah o znanstveni od- ravnavi odporiškega gibanja v Slo- veniji in se posebno na Primorskem, bo danes zjutraj govoril o osvobo- jenem ozemlju IX. korpusa na Pri- morskem.

Na včerajšnji otvoritveni sveča- nosti so bili prisotni v prvi vrsti razni vidni predstavniki furlanskega partizanstva (garibaldinskega in ozopovskega), ter številni predstavi- telji oblasti. Častni predsednik tri- dnevnega simpozija je odv. Mario Livri, predsednik furlanskega inšti- tuta za zgodovino odprnosti. U- vodni pozdrav je imel cav Vincio Tagliati, predsednik odbora za pro- slavo ob 25-letnici odprnosti, po- leg njega so šod pozdravili še vi- demski župan prof. Cadetto, pod- predsednik pokrajinske uprave Ste- la in deželni odbornik Romano. Sled- je poudaril važnost znanstvene

ga simpozija in je še posebej po- zdravil jugoslovanske goste. Njho- va prisotnost pomeni enotnost po- gledov in osvobodilni borbi proti na- cifašističnemu zatiranju.

Za predsedniško mizo so bili še poslanec Mario Lizzero — Andrea, bivši komisar divizije Garibaldi-Na- tione in vojaški poveljnik videm- ske garnizije general Attilio Mu- rero.

Med občinstvom smo opazili tudi predsednika deželne sveta Ribez- zija, nekatere poslance, deželne sve- tovalce ter zastopnike krajevni- oblasti iz Vidma, Trsta in Gorice.

Poleg prof. Toneta Ferenc, ki na simpoziju prisotni so prof. Milica Kacin — Wöhne iz Ljubljane, Al- do Bressan z Reke in še nekateri sodelavci severno-jadranskega inšti- tuta z Reke.

Po pozdravnih govorih je imel včeraj zjutraj uvodno poročilo prof. Guido Quazza s turinske univerze. Govoril je o mestu in vlogi odpor- iškega gibanja v italijanski zgo- dovini ter o vprašanju, ki se s tem v zvezi zastavlja.

Prof. Quazza je znanstveno ana- liziral nastanek fašizma, njegovo življenjsko dobo, trenutke, ko je italijansko ljudstvo spoznalo, da mo- ra fašiste odstraniti ter množično vključevanje v odporiško gibanje. Ideali odprnosti pa se niso ure- nicali, kajti na vodilnih mestih v italijanski birokraciji, gospodarstvu in še kje drugje so ostali ljudje, ki so imeli in ki še imajo fašistično mentaliteto. Govornik je poudaril, da ni bila v Italiji izvedena epura- cija fašističnih vodilnih ljudi. Za-

GORIŠKI DNEVNIK

ZARADI NEVARNOSTI, KI JIH PRINAŠA ONESNAŽENO MORJE

Včeraj kopanje v Gradežu ne pa v Sesljanu in Devinu

Mnogi so iskali hlad na Lokvah in v Brdih - Nekdanja kopaljšča ob Soči niso več zanimiva. Odbornik Agati nam je napovedal, da bodo kmalu pričeli graditi plavalni bazen tudi v Gorici

Dolge kolone avtomobilov so se včeraj zjutraj pomikale iz Gorice proti Gradežu in Lignanu ter čez državno mejo na Lokve, v Soko- dolino in še dalje v notranjost Slo- venije. Goričani so praznični dan preživeli v raznih kopaljščih vzdolž jadranske obale od Lignana do Tr- žiča. Medtem ko so se v Lignanu in Gradežu ljudje tudi kopali, so se v kopaljščih blizu Tržiča in Sta- rancana omejili v glavnem na son- čenje. Strah pred vsemi o onesna- ženju voda je preceščen in ker je v Gradežu ali še dalje morská vo- da čista, so se ljudje v glavnem namerili v ta letovišča.

Mnogi pa so iskali hlad v hribih ali v Brdih. V vseh okoliških go- stinlah so imeli polno gostov, seve- da so bili tudi Tržičani prisotni v velikem številu. V gostinlah se je kar trlo gostov. Pri Šterku na Aj- sevcu so bile vse vrtnice mize do kraja zasedene ter so imeli dru- žinski člani in uslužbeni polne ro- ke dela. Postregli so z domačimi specialitetami ter z jagodami (po želji s smetano). Tudi pri Komelu v Kromberku je bila kostonja senca premalo obsedna, da bi nu- dila zavetje vsem gostom. V gori- škí okoliščini zanjimiva tudi nova «gorška» postojanka na vrhu Markovega hriba nad Šempetrom. Marsikateri Novogoričan se ni mo- gel navedeti, zakaj tolikšen promet. «Aha, spet nov praznik v Italiji,» so komentirali.

Mestne ulice so bile skoro praz- ne, največ ljudi ostalih v mestu je bilo dijakov. Ti se namreč priprav- ljajo na zaključne izpite in si ne morejo dovoliti «lukusa» — eno- dnevnega počitka. Ne moremo si pri- četi govoriti o počitniško-poletnem vzdušju, ker so ljudje v glavnem doma. Spomniti se moramo tudi, da smo šele v maju, čeprav je le- to v tem času zelo vroče v pri- merjavi s prejšnjimi leti.

Goričani so stalni gostje kopa- lišč v Sesljanu, Devinu, Tržiču, Gra- dežu in Lignanu. Mnogi se odprav- ljajo tudi v kopaljšča vzdolž istr- ske obale. Pozabili pa so na kopa- ljšča v Soči. Še pred dvajsetimi leti je bilo število kopalcev v Soči zelo veliko, priljubljeni so bili zlasti kraji severno od pevskega mesta. Danes pa imajo skoro vsi ljudje avtomobile in zaradi tega lahko dosežejo obmorska kopaljšča. Soča je kot vedno premrzla.

V Gorici tudi nimamo plavalnih bazenov. Marsikdo gre čez mejo na kopanje v bazen pri tovarni pohi- stava v Kromberku. Bazen v Ulici Cadorna je že dolgo vrsto let ne- uporaben, bazen na letališču pa je bil pred leti odprt (njegovo upora- bo je dovolila letalska uprava, za vodo je poskrbela občina), vendar- ni zabeležili zabeleženega prihoda gostov.

Pred nekaj dnevi smo se pogov- arjali z občinskim odbornikom za javna dela Agatjem (v prejšnji vr- prvi je vodil resor za javno vzgojo in šport), ki nam je dejal, da bo morda čez nekaj let v Gorici bo- razpolaga nekaj plavalnih bazenov. Gorška občina urejuje na Rojčah športni center, poleg nogometne igrišča so tu še lahkotletske napra- ve, telovadnice, steze za balinanje in teniška igrišča. Zgradili bodo tu- di pokrito kopaljšče, poleg tega bo še odprt bazen.

Vrednost celotne naprave bo zna- varjala z občinskim odbornikom za javna dela Agatjem (v prejšnji vr- prvi je vodil resor za javno vzgojo in šport), ki nam je dejal, da bo morda čez nekaj let v Gorici bo- razpolaga nekaj plavalnih bazenov. Gorška občina urejuje na Rojčah športni center, poleg nogometne igrišča so tu še lahkotletske napra- ve, telovadnice, steze za balinanje in teniška igrišča. Zgradili bodo tu- di pokrito kopaljšče, poleg tega bo še odprt bazen.

Vrednost celotne naprave bo zna- varjala z občinskim odbornikom za javna dela Agatjem (v prejšnji vr- prvi je vodil resor za javno vzgojo in šport), ki nam je dejal, da bo morda čez nekaj let v Gorici bo- razpolaga nekaj plavalnih bazenov. Gorška občina urejuje na Rojčah športni center, poleg nogometne igrišča so tu še lahkotletske napra- ve, telovadnice, steze za balinanje in teniška igrišča. Zgradili bodo tu- di pokrito kopaljšče, poleg tega bo še odprt bazen.

Vrednost celotne naprave bo zna-

šala 240 milijonov lir. Gorška ob- čina je zaprosila deželo za prispe- vek, ta ga je že obljubila in načrte sedaj proučujejo v pristojnih ura- dih. Morda bo moč že to zimo raz- pisati dražbo za oddajo del. V dvo- rani bo bazen dolg 25 metrov s se- stimi tekmovalnimi stezami, poleg tega bo še manjši bazen, kjer bodo poučevali plavanje za otroke. Pro- stor bo za 500 gledalcev. Na pro- stem pa bo bazen z olimpijskimi merami. Voda v njem bo ogrevana, tako da ga bo moč uporabiti od maja do septembra.

Bazen v tem športnem centru bodo služili v glavnem za potrebe raznih športnih društev, vendar ne izključeno, da se bodo v njih la- hko kopali tudi navadni meščani, ne da bi jim bilo treba hoditi v odda- ljena kopaljšča ob Jadranu.

V gluhozemnici so ustanovili odbor «sola-družina»

V gorški gluhozemnici so prire- dili včeraj dopoldne praznik star-

PROSLAVA AVTOMOBILSKEGA DNE - TOKRAT NEKOLIKO DRUGAČE

Za slovenske dijake prvo mesto na natečaju o prometni vzgoji

Žal tudi letos ni sodelovala pri natečaju nobena slovenska osnovna šola - Odlikovanje veteranov šofiranja

«Prišli, videli, zmagali», tako bi nekako lahko ocenili nastop di- jakov in dijakinj tretjega razreda slovenske nižje šole v Gorici, ki so pod vodstvom svojega profesorja Alda Rupla, v okviru avtomobil- skega dne, včeraj nastopili v natečaju o cestno-prometni vzgoji. Uspeh je toliko pomembnejši, ker so slovenski dijaki prvič sodelovali na tej prireditvi ter se prebili v sam vrh kljub hudi konkurenci ter iz- kušnjam, ki so si jih tekmovalci italijanskih šol nabrali na pre- ključnih prireditvah. Slovenskim dijakom in njihovemu profesorju — vse naše priznanje!

Za včerajšnjo proslavo dneva av- tomobilista, ki ga je na Trgu Bat- isti v Gorici organiziral avto klub iz Gorice, so odlična in voljaška vo- zila napolnila do kraja obsežni tr- ti in sosednje ulice. Pri ljudskem vr- tu je bil postavljen odtar za pred- stavništvo oblasti, na katere so se zbrali prefekt dr. Sganga, kvestor De Focattis, nadškof Cocolini, župan Martina, predsednik AK Mario Ti- rel, krajevni predstavniki vojske, karabinjerjev, policije, finančnih strožnikov itd.

Zbrane je najprej pozdravil pred- sednik AK Mario Tirl, ki je orisal delovanje avtomobilskega kluba in njegovo skrb za svoje člane in za njihovo varno vožnjo. Temu neme- nu stoji tudi današnja svečanost in z odlikovanjem veteranov šofi- ranja in veteranov krmila, ki bo član AK in imajo voziško dovol- lenje najmanj 40 let. Poleg tega je AK organiziral, ob sodelovanju šol in občinske uprave, tečaj za pro- metno vzgojo po nižjih srednjih šolah.

Za njim je spregovoril še župan Martina, ki je poudaril važnost ta- kih mladinskih prometnih tečajev, in na tretjem iz Krimina.

Pred zaključnim govorom nad- škofa Cocolina so razdelili nagrade še zmagovalcem prometnega tečaja za osnovne šolarje. Tega tečaja se je udeležilo 613 učencev iz 45 raz- redov. Šol, med njimi ni bilo učencev slovenskih osnovnih šol, ker jih njihovi učitelji niso vpisali in pri- pravi. Prvih 20 zmagovalcev, med katerimi je na prvem mestu uče- nec Fabrizio Tausani, je prejelo po eno novo kolo, naslednjih deset pa še razne pokale, kolajne ter darila, ki so jih prispevale občinska upra- va in razne druge ustanove ter pod- jetja.

Zapora ceste Mariano-Villesse

Predsednik pokrajinske uprave je s posebnim odlokom odredil podal-

IZ TRŽIŠKE BOLNIŠNICE

V prepiru je s strelom hudo ranil svojega brata

Spor med bratoma je nastal zaradi uporabe avtomobila

Prejšnji večer, nekaj pred pol- nočjo, sta se na plesu v neki lo- konski hiši v Škočjanu na posestvu Benatti spila brata, 29-letni Arrigo Salvatore in 41-letni Rosimbo Sal- vatore, oba kmečka delavca doma iz Granocele v pokrajini Viena. Zdi se, da je šlo zaradi uporabe nekega avtomobila in mlaši brat je udaril s pestjo starejšega v o- braz. Ta je skočil v sosednjo kuh- njo, pograbil tam lovoljno puško in nameril v brata. Sprejeto je ter ga precej močno ranil. Arrigo so ta- koj odpeljali v tržaško bolnišnico, kjer so mu ugotovili zlom desne stegnenice in medenice ter druge poškodbe. Prilržali so ga za 60 dni na zdravljenje. Starejšega brata so takoj aretirali orožniki iz Škočjana ter ga spravili v sodne zapore. Pri-

šev, ki ga vodstvo in gojenci za- voda ponavadi pripravijo meseca maja, da z njim počastijo starše in pokažejo napredek gojencev za- voda. Letos je bil ta praznik še- večjega pomena, ker so ob tej pri- ložnosti ustanovili tudi odbor «sola- družina», preko katerega sodelujejo s šolami tudi starši, kar je nedvomno važno za vzgojo gojencev.

Prisoten je bil tudi predsednik pokrajinske uprave dr. Chientaroli. Gojenci so prisrčno pozdravili star- še in goste, kar je marsikoga glo- boko ganilo. Ravatelj zavoda don Slaghenaufer je v svojem poročilu poudaril namen in pomen odbora «sola-družina» preko katerega bodo lahko stari mnogo pomagali vzgoj- teljem, kar je še posebej važnosti pri zavodu, kjer morajo otroke tudi zdraviti.

Nato so si gostje in starši ogle- dali razstavo, na kateri so gojenci prikazali svoje izdelke v delavnici, zlasti mizarske in plešiske izdelke. Zanimiva so bila tudi dela otrošk- ga vrta in osnovne šole za gluho- neme.

Med katerimi je tudi tečaj za os- novne šole, ki ga je organizirala občina s sodelovanjem mestnih strožnikov. Važno so predvsem za- voljo tega, kar ustvarjajo od sa- mega začetka pri šolarjih zavest discipline in čut odgovornosti, kar je osnova za zmanjšanje prometnih nesreč.

Sledilo je odlikovanje veteranov šofiranja, med katerimi je bil naj- starejši Ubaldo Andriani, ki ima vožnjo dovoljenje že od leta 1911 in je prejel diplomo ter zlato značko. Nato so odlikovali še 17 veteranov krmila, članov AK, med katerimi je bil prvi Ferruccio Benicci iz Tr- žiča, ki ima patentin že od leta 1918.

Med udeleženci prometnega teč- aja za nižje srednje šole je dosegla prvo mesto slovenska nižja srednja šola iz UL Randaccio v Gorici s svojim 3. razredom. Ekipa, v kateri je bilo šest dečkov in šest de- kelic, je odlično opravila tako te- oretične kot praktične izpite in do- segla 593 točk. Učence je vodil in pripravil prof. Aldo Rupel. Prejeli so diplomu in zlato značko. Na drugem mestu je bila šola iz Ločnica in na tretjem iz Krimina.

Pred zaključnim govorom nad- škofa Cocolina so razdelili nagrade še zmagovalcem prometnega tečaja za osnovne šolarje. Tega tečaja se je udeležilo 613 učencev iz 45 raz- redov. Šol, med njimi ni bilo učencev slovenskih osnovnih šol, ker jih njihovi učitelji niso vpisali in pri- pravi. Prvih 20 zmagovalcev, med katerimi je na prvem mestu uče- nec Fabrizio Tausani, je prejelo po eno novo kolo, naslednjih deset pa še razne pokale, kolajne ter darila, ki so jih prispevale občinska upra- va in razne druge ustanove ter pod- jetja.

Med udeleženci prometnega teč- aja za nižje srednje šole je dosegla prvo mesto slovenska nižja srednja šola iz UL Randaccio v Gorici s svojim 3. razredom. Ekipa, v kateri je bilo šest dečkov in šest de- kelic, je odlično opravila tako te- oretične kot praktične izpite in do- segla 593 točk. Učence je vodil in pripravil prof. Aldo Rupel. Prejeli so diplomu in zlato značko. Na drugem mestu je bila šola iz Ločnica in na tretjem iz Krimina.

Pred zaključnim govorom nad- škofa Cocolina so razdelili nagrade še zmagovalcem prometnega tečaja za osnovne šolarje. Tega tečaja se je udeležilo 613 učencev iz 45 raz- redov. Šol, med njimi ni bilo učencev slovenskih osnovnih šol, ker jih njihovi učitelji niso vpisali in pri- pravi. Prvih 20 zmagovalcev, med katerimi je na prvem mestu uče- nec Fabrizio Tausani, je prejelo po eno novo kolo, naslednjih deset pa še razne pokale, kolajne ter darila, ki so jih prispevale občinska upra- va in razne druge ustanove ter pod

Bolgarska ustava izrecno ne priznava narodnih manjšin

Le en člen ustave omenja «nebolgarski izvor» državljanov

Znano je, da so Bolgari nacionalno občutljivi in «tenkotutni». Znano je na pr. njihovo zavzemanje za «bolgarsko» Makedonijo in za Makedonce, ki da jim v Jugoslaviji grozi nevarnost izgnanja, medtem ko da bi se šele v Bolgariji razvili in uveljavili. Ne glede na to, da imamo dokaj slabe izkušnje o tem, kako Bolgari ravnavajo s tujerodci, se njihova «tenkotutnost» in občutljivost zelo lepo odražata tudi v njihovih najnovejši ustavi, torej v temeljnem dokumentu, ki razveljavlja ustavo iz leta 1947 in ki predstavlja osnovo, na kateri se bo gradila bodočnost države v prihodnjih desetletjih. Ustavno se za trenutek pri novi ustavi in prvenstveno pri tistih členih, ki govorijo o tem tako delikatnem problemu.

Nova ustava jednato določa družbeno politični sistem v Bolgariji in njeno mesto na svetu. «Ljudska republika Bolgarija je socialistična država delovnih ljudi, mest in vasi z delavskim razredom na čelu. Vodilna sila v družbi in državi je Bolgarska komunistična partija,» pravi ustava v samem začetku.

Osnovna načela političnega sistema opisuje 9. člen 1. poglavja, ki se glasi: «Osnovna načela, na katerih se gradi in deluje politični sistem države so: narodna suverenost, enotnost oblasti, demokratični centralizem, socialistična demokracija, zakonitost in socialistični internacionalizem».

Mednarodni položaj Bolgarije opisuje člen 11 prvega poglavja: «Ljudska republika Bolgarija je članica svetovne socialistične skupnosti, ki je eno glavnih jamstev njene neodvisnosti in vsehstranskega razvoja».

Naslednja poglavja opisujejo pravice in dolžnosti državljanov. Pravice, ki jih ustava daje državljanom, so velike. Obsegajo svobodo in nedotakljivost osebnosti, svobodo veroizpovedi in misli, enakopravnost pred zakonom, nadalje zagotavlja pravico do dela ter do brezplačne izobrazbe in zdravstvene zaščite. Zagotavlja tudi svobodo organiziranja, besede, tiska in zborovanja. Druga točka 56. člena 3. poglavja pa vendarle omejuje vso to svobodo tako: «Pravice in svobodine se ne morejo uporabljati v škodo državnih interesov».

Zanimivo je, kako ustava gleda na vprašanje narodnostnih manjšin. Kot je znano, je v Bolgariji več kot milijon državljanov, ki pripadajo narodnostnim manjšinam, od tega je največ Turkov (čez 800.000) in veliko Makedoncev. Ustava sploh ne govori o narodnostnih manjšinah, oziroma sploh ne uporablja tega izraza. Tega vprašanja se dotika edino 7. točka 43. člena 3. poglavja, ki se glasi: «Državljan bolgarskega izvora imajo pravico, da se učijo tudi svojega jezika, vendar je učenje bolgarskega jezika obvezno».

V praksi je ta pravica kaj malo vredna, saj «nebolgarski» državljanji nimajo šol v lastnem jeziku in nobenih možnosti, da bi gojili svoj jezik in kulturo razen v družinskem krogu. V dosedanjih ustavi iz leta 1947 je bilo rečeno: «Narodnostne manjšine imajo pravico do učenja svojega materinjskega jezika in razvijanja nacionalne kulture; učenje bolgarskega jezika je obvezno» To je bilo sicer bistveno drugače, saj je stara ustava govorila o narodnostnih manjšinah, medtem ko govori sedanjost samo o prebivalstvu nebolgarskega porekla.

Tudi drug važen dokument — program bolgarske partije — ki je bil sprejet na nedavnem 10. kongresu partije, ne omenja narodnostnih manjšin, ampak govori

Natečaj za popevko vesele jeseni 1971

Na letošnji prireditvi, ki bo 25. septembra v dvorani B na Mariborskem sejmišču, s priložnostjo ob 20. urah, bo izvedenih 16 skladb v dveh delih.

V prvem delu, izvedenih bo osem popevkov splošnega karaktera, lahko sodelujejo samo skladatelji iz severovzhodne Slovenije.

Druga dela (8 skladb) pa se lahko udeležijo skladatelji iz vse Slovenije s popevkami vednega značaja v raznih slovenskih narečjih.

Vsak skladatelj lahko pošlje na natečaj dve popevki, ki se niso bile javno izvedene ali posnete, vendar bo na prireditvi lahko zastopan samo z dvema.

Melodije je treba poslati v treh izvodih, imeti pa morajo naznačeno harmoniko, tempo in podpisano besedilo. Sifriranim skladbam naj bo v posebni kuverti priložen naslov ter ime in priimek avtorja glasbe in besedila.

Skladbe pošljite najkasneje do 10. julija 1971 na naslov: Uprava Mariborskega sejmišča, 62000 Maribor, Loška 13 — Za popevko «Vesele jeseni 71».

Najboljše popevke bodo nagrajene!

Namen Ljudske tehnike in nje praktično delo

Kako je organizacija razpredena in kako navaja človeka v praktično delo, začeniši že pri otroku petih, šestih let

Ljudska tehnika je organizirana enota, ki na vsakem koraku in v vsakem času skuša približati tehniške dejavnosti in tehniške doživetje slehernemu državljanu. Že predšolsko, nato osnovnošolsko in srednješolsko mladino vključuje v svoje področne delovne enote, ki so hkrati tudi vzgojno vodilo, kako najprimerneje izkoristiti prosti čas. V vsaki republik obstaja republiški svet, ki usmerja celotno izobraževalno delo. Razdeljeno pa je organizacijsko vse delovanje Ljudske tehnike na mestne in občinske odbore oziroma svete. Od tod dalje pa so vključeni razni krožki in klubi na posameznih solah, podjetjih ali izven njih. Vendar je delovanje in smotno usmerjanje enotno in celovito. Skratka človeku približati tehniške doživetje in jih uporabiti v njegovo korist je geslo obsežnega dela Ljudske tehnike.

Mladina, ki je vključena v naravno delo v prostem času, v katerokoli dejavnost Ljudske tehnike, si pridobi mnogo tehniškega znanja. Že pri izbiri življenjskega poklica je občutno lažje tako staršem, kot solarju, ker je sam bodoči dijak že srečal pri delu v določenih dejavnostih Ljudske tehnike svojo najbolj zanimivo smer. Mnogo mladine redno in vztrajno poseja ta način dodatnega izobraževanja, v okviru dejavnosti Ljudske tehnike.

Kolikor se podrobneje spoznamo z organizirano skupino mladine, ki so člani Ljudske tehnike, bomo ugotovili, da je vodstvo vedno poverjeno strokovnjaku, ki usmerja in tehniško vodi svoje varovance. Mnogi vodje in instruktorji s področja ladjarskega in letalskega modelarstva, radiotehnike, fototehnike in amaterstva ter raznih športnih panog prebijajo ves svoj prosti čas ob mladini, ki hoče spoznavati in prideti vse glojše v skrivnostni svet tehnike. Delavniški prostori so na razpolago po vseh solah. Po vsakotem delu pa se potrudijo tako mestni, kot občinski odbori Ljudske tehnike, da organizirajo priljubljena tekmovalna med člani Ljudske tehnike v vseh dejavnostih. Tedaj je vse živo po strokovno urejenih tekmovalnih smereh. Člani Ljudske tehnike želijo dokazati, da je njihovo delo strokovno izvedeno ter izdelek tehnično dovršen in uporaben ter sposoben v naravni velikosti resničnega motornega čolna, ladje, letala, rakete in drugih izdelkov, tudi služiti svojemu namenu.

Vsa tekmovalnica, ki jih prirejajo področni odbori Ljudske tehnike, izločijo najboljše za republiška tekmovalnica. Od tod dalje so odprta pota tekmovalcem na državno prvenstvo posameznih dejavnosti Ljudske tehnike, katerih mesto je določeno lahko tudi med potekom tekmovalnj. Šele po osvojenem državnem prvenstvu odhajajo tekmovalci, člani B. N.

(Nadaljevanje na 6. strani)

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Duren je razstavljal v «Mignon»

Izredno delavni Giuseppe Duren, večni popotnik in v slikarstvu resnični Evropejec, ki je ujel v neto svojih občinstvo najrazličnejši pokrajini in mest naše stare celine, je razstavljal pred dnevi v galeriji Mignon in hkrati tudi v sosedni

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 21. 4.) Plo-den dan, ki vam bo prinesel srečanje s katero žadeno. Poraja se novo morda nevarno poznanstvo.

BIK (od 22. 4. do 21. 5.) Ne bo se počutili najboljše, vendar vztrajajte. Zadoščenje doma ali v ožji družbi.

DVOUKA (od 22. 5. do 21. 6.) Čeprav bo delo razmeroma lahko, bo dobiček velik. Če hočete pravo prijateljstvo, ne izbirajte le zunanje lepote.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Velika delovna vna, ki pa ne bo dala ustreznih rezultatov. Znanec ali sorodnik se bo oglašil s pismom.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Napetost med sodelavci bo negativno vplivala na rezultate. Obisk, pismo, morda tudi darilo.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Vaša delovna vna bo tokrat poplačana z ustreznimi rezultati. Prijatelj se bo oglašil.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.)

Vaša površnost nujno vodi v nesporazume. Izkoristite staro prijateljstvo, ki se vam vsiljuje.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Od lahkega dela ne pričakujte velikega zaslužka, pa čeprav je tudi to možno. Novo prijateljstvo.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Napovedujejo vam velike uspehe, vendar ne nasedajte lahkim obljubam. Sprejmite roko sprave, ki se vam poslednjič ponuja.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Možno je, da se krepko uveljavite. Več pozornosti posvetite osebi, ki vam je hudo pri srcu.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Veliko obetajoče srečanje poslovnega značaja. Neka oseba vas ljubi in bodite do nje skrajno iskreni.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Ne zapnite se na prvo obljubo. Prijetne vesti o osebi, ki vam je močno pri srcu.

Rossonijevi galeriji. Odlika Durenovega slikanja je gotovo ta, da ostaja vedno sebi zvest in čeprav se ne ozira po preusmerjevanju vetra sodobnega slikarstva, se vendarle umetniško ne obračija. In to kljub njegovi dokaj intenzivni razstavni dejavnosti. Doslej je sodeloval že na 240 razstavah širom po državi in priredil 34 lastnih razstav doma in v tujini.

Kot vedno, je tudi to pot Duren prikazal lepote iz bližnje in oddaljene okolice Trsta, s Krasa in z naše obale s širokimi razgledi do miramarskega gradu in čez ter vse to dopolnil z vijugastimi ulicami starega mesta. V teh podobah mu uspe podati zelo prepričljivo ostarelost in vzdušje upravljanja njegovega, starim flamskim mojstrom sorodnega slikarskega načina z udušeno barvno lestrico rjavkastih odtenkov.

Enaka izrazna ustaljenost je opazna tudi v velikih tihotizirih z raznim sadjem in posodo, kjer nikdar ne izgublja stika s stvarnostjo, pa čeprav jo pesniško rahlo v ostri ni oblik. Ogiblje se torej vsakršne akademskosti in formalne retorike in to čeprav je bil učenec znanega mojstra impresionizma Kokoschke. Znamo likovni kritik Emanuele Bugatti ga je v katalogu zadnje izstave opredelil kot »zaključno spremeno besede pravi».

«Samo stvarnost narave daje Durenu najgloblje in izvirno budo, tako da umetnik čuti potrebo posredovati svoja občutja, vtise in užitčenja edine po likovni resničnosti».

Razstavil je

Ciro Agnelli

V galeriji Tergeste je gostoval Cir Agnelli iz Milana, kjer se je rodil leta 1913, a je mladost preživel v Argentini. Sin industrijskega kralja dal slovo pridobitnemu poklicu, ki ga je izvrševal po vrnitvi iz vojnega ujetništva v Afriki, preden se je dokončno odločil za umetnost, ko je bil spoznal, da kot slikar lahko mirneje živi v nemirnosti naše dobe. Čeprav se je vedno navduševal za slikanje v prosti naravi po zgledu toskanskih emalchilov, italijanskih impresionistov iz preteklega stoletja, pa ni bil gluha za kipe napredne likovnosti. Polzkušil se je uspešno v abstraktnem, celo v polimateričnem ustvarjanju. Ne glede na to pa je ostal zvest mladostnim vzorom z vračanjem v pokrajinaštvo.

Na razstavi opazimo, kako skuša v ožjih posameznih duha preteklosti svojih vzorov celo v tem, da podobe umetno postara z vtrajanjem rjavkastega pokosta, ki se ujet med barvne brazde čopiča zdli kot posledica večkratnega čiščenja podob. Mnogo je tu majhnih in odličnih pokrajini, Brianze, dočim večje olja podajajo zasnežene gore. Uspeli sta tudi slikli milna na Granzanu in kraja San Cristoforo ob reki Naviglio.

Da pa kljub likovnemu vztrajanju v preteklosti ostaja duhovno mlad, priča njegovo zanimanje za dogodke našega časa. Tako je na primer dal na razpolago akvanavtom neko svoje olje, ki jih je tedne razveseljevalo v podvodnem domu na jezeru Cavazzo med proučevanjem možnosti življenja pod vodo v podvigu Atlantide, nadalje je sklenil dati izkupilek prodaje slik z razstave, ki jo je imel preteklega februarja v tržaški galeriji «Il Sagittario», na razpolago za stroške šolanja pilota, ki bi povezoval z letalom v neskončnih brazilskih gozdovih porazgubljene misljone.

MILKO BAMBIC

LEPA ŠOLSKA RAZSTAVA



Relief, na katerem so prikazane gore, doline, naselja in morje (sopražaj). Lepo poslikan brentač, ki bo služil za odlaganje dežnikov.



Učenci šole «S. Gregorčiča» na izletu v Rimu

Učenci šole «S. Gregorčiča» na izletu v Rimu

V dneh 30. aprila ter 1. in 2. maja so učenci drugih in tretjih razredov srednje šole «S. Gregorčiča» bili na šolskem izletu v Rimu. Za letošnji vednevalni izlet se je vodstvo šole izjemoma odločilo (v navadi so bili doslej le enodnevni izleti) spoznamno s starši učencev. Starši so ugodno sprejeli pobudo tudi zaradi tega, ker so stroški za vožnjo in celotno oskrbo bili precej povoljni. Tehnično in drugo organizacijo bivanja v Rimu je oskrbel ustanova ARCE z vsemi olajšavami, ki so predvidene za šolske ture.

V dobrih dveh dneh so si učenci z vodnikom ogledali glavne znamenitosti, ki so bile predvidene v programu: trg z baziliko in kupolo sv. Petra, Fontano di Trevi, Pincio, Gianicolo, Kvirinal, Panteon, cesarske forume, Kolosej ter baziliko sv. Pavla. Posebno zanimiv je bil za učence pa tudi za odrasle ogled mednarodnega letališča Fiumicino, od koder brez prestopa odhajajo in pristajajo največja in najmodernejša letala.

Zadnji dan je bil namenjen starim podzemskim rimskim pokopališčem — katakombam ter ogledu znanih Ardeatinskih jam, kjer so nacifasti pobili na stotine talcev.

Za 13-14-letne učence in učence je izlet prav gotovo pomenil veliko doživetje zaradi ogleda znamenitosti kot takih, obenem pa so se obogatili z izkušnjami daljšega potovanja v večji skupini, kar vse zahteva določen red in smisel za življenje v skupnosti. Tako pridobivajo izkušnje jim bodo gotovo prav prišle v nadaljnjem življenju.



Tržaški šolarji na Trgu sv. Petra v Rimu

TONE SVETINA

UKANA

87.

PRVA KNJIGA

Napređovala sta kar dobro. Primož si je izbral to pot zato, da bi se izognil ovinku in obenem nevarnosti, da bi srečala Nemce. Tam, kjer je verjetno hodila brigada, je nekajkrat reško zagrmelo.

Ko sta se začela vzpenjati v strmino in je postal svet vse bolj težak in divji, se mu je približala. Sledila mu je kakor mladič srna. To noč je sprožila v njem jate misli in čustev. Označale so se iz sluznje, ki so prihajale kakor megla iz doline. Za temi hribi bosta naletela na partizanske enote ali na Nemce. In kmalu bosta v četi. Ob tej misli se mu ni nič več mudilo. Zanimalo ga je, kako se bo Orlov obnašal, ko bo opazil da je izgubil bitko. Obstal je med strahom in radostjo, pomiril pa se je z mislijo, da je treba po poti, ki sta jo izbrala hrabro naprej, ker to je njuna pot in ker ni dosti izbire.

Samotni svet ni silil k opreznosti. Trhle veje so jima pokale pod nogami. Sneg na zaplatah je hrstel in se vdiral. Kjer je bila strmina posuta s kamenjem, ki se je odkrulo v hribovih, s škrapljami in podrtim drevjem, je je podal roko in ji pomagal. Občudovala je njegovo moč in si mislila:

«Zilav je in v vztrajnosti se redko kdo more kosati z njim.» Zanj je bil moški, ki ga je dolgo slutila, odkrila pa šele to noč. Rada ga je imela, razumeti pa ga je ni mogla. Toda bli je tu, resničen kakor drevje, skale, gora in sonce. Pre-

senetil jo je z globino in navdaj s strahom in upanjem. Rahla groza jo je prevzela, če se je spomnila svoje preteklosti. Rada bi mislila stvarno. Zavedala se je, da se mu ne more odreči. Tudi če jo bo pahnili od sebe, ko bo izvedel resnico. Plašil jo je njegov mračni pogled, zato so ji besede o sebi, kadar je hotela spregovoriti, zamirale. Sram jo je bilo, ker je z lažjo zvalila iz njega vse tisto, kar je skrival pred svetom. In vendar si ni mogla pomagati. Spomin na Wolfa je trkal na vrata vesti. Prihajal je vedno kakor pozen in nezaheljen gost. Če ga ne bi poznala, bi mislila, da je pozabil nanjo. Vendar je bilo to kaj malo verjetno. Nanj se je spominjala v morečih sanjah. Včasih se je ponoči vsa tresla in se potna prebujala. Sanjala je, da se je izgubila v gozdu in da za njo laže bolan volk. Ne more mu pobeigniti. Vedno bolj trudna je, volk se ji približuje, vidi njegove zelene, lačne oči, slinast gobec in duha smrdljivo sapo. Preden pa je zverina pri njej, se z grozo prebudi. Zdaj je Ana premisljala in iskala besede, kako bi povedala Primožu. Saj ničesar ni bila na vesti. Kakor bi stopila z zgrešene poti na pravo. V njej je bil dober sklep, da za Wolfa in Nemce ne bo zganila s prstom. Tudi če jo ubijejo, če jo skupljejo iz tal, kot je grozil Wolf. Vendar besed, da bi govorila o sebi, ni našla. Počutila se je kot človek, ki ga požira močvirje.

Prišla sta pod vrh. Drevje je bilo tu redkejšje, bornejšje, na pobočju so okopnela skalnata rebra. Bila sta utrujena, zato se je Primož odločil za kratek počitek. Sedla sta na podrti drevo. Pobožal jo je in pohljal, da zelo dobro hodi. Razvezal je nahrbtnik in vzvel vmes. Morala sta se najesti. Pred njima je bila strmina, v kateri bosta rabila roko in noge. Doslej sta se, posebno spodaj, ogibala sneženih zaplat, pod vrhom pa se je sneg strnil v bleščeče ploskev skledastega, na robem umazanega snega, ki je nevarno zijal v grapo. Jedla sta in opazovala žleb med skalovjem, po katerem se bosta morala povzpeti proti vrhu. Primož je odločil, da bosta počakala, da sonce omeči snežišče, da bo lažje tolkel stopnjice in da bo varnejše.

«Ali se morda bojiš?» jo je vprašal in ji z roko pokazal skoraj napravljen žleb.

Zaupljivo mu je pogledala v oči:

«Ne, s teboj se ne bojim ničesar. Pelji me, kamor hočeš, šla bom.»

«Tako mi zaupaš,» se je nasmehnil.

«Varno se počutim samo s tabo, Primož. S teboj bi šla na rob sveta.»

Počutil se je počasnega. Računal je, da bo na drugi strani pobočje manj strmo in da bosta verjetno kmalu naletela na stezo. Lahko pa naletita na rob odsekanega skalovja. Potem bo vsa pot zastojna, morala se bosta vrniti, morda celo prestopati v koči in polzskosti drugje. Primož se je s hrbtom naslonil na drevo, ona pa se je vlegla po podrti deblu in mu položila glavo v naročje. Sonce se je dvigalo z zenit. Belina ju je slepila, da sta mežikala in se predajala žarkom, ki so kot šivanke bodli v lica.

Naskok na nevarno snežišče v žlebu je bil težji, kot je mislil Primož. Čeprav sta počivala več kot eno uro, se sneg prav nič ni omečal. Bil je trd in Primož je tolkel stopinje z vso močjo in togoto. Ze spodaj so se Ani začele tresti noge, lice ji je bledele in majavo se je prestopala. Tudi sam je že čutil drhtenje v nogah, in prevzemala ga je tesnoba. Zato se je odločil za spust. Spravil je dekle nazaj k drevesu, kjer sta počivala, tam je odločil šarca, nahrbtnik, se odpočil in si nabral novih mod. Preden se je spopadel s strmino, je z nožem odrezal mlado bukev, jo prioprtil na obeh straneh, da bi mu služila kot cepin, ker ni mogel v skledastem snegu najti nobene opore za roke. Žleb je premagal tik ob robu, kjer se je sneg stikal s skalovjem in zemljo, kjer je laže uskal stopinje. Ves se je kopal v znoju, preden se je strmina zvrnila in je začutil varna tla pod nogami. Zgoraj se je odpočil, potem pa se je vrnil po narejenih stopnjah in jih poglajljal. Podal ji je roko in jo korak za korakom varno pripeljal čez rob. Vso pot je težko sopla, vendar ni prišla beseda strahu iz njenih ust. Na vrhu se je počutil izčrpanega,

kot bi se dolgo boril z močnejšim nasprotnikom.

Spustila sta se po grebenu navzdol do prvega drevja. Izbrala kopnjava in sedla. Pred njima se je odprlo hribčevje v vsej grozljivi širini in razvejanosti. Zasnežene gore v dnu lavi in pod njimi verige vrhov, ki so kipele kot vzvalovano morje, med njimi pa temne gozdne planote, z zajedenimi selki in samotnimi domačijami. Nad dolinami, kjer so tekla reke, so ležale megle kot podolgovate lene ribe na morskem dnu. Iz najgloblje kotla na severovzhodu se je megla kradla. Primož ji je povedal, da so tam Nemci. Mnenja je bil, da iz zamegljene idrijske grape ne bodo rinili v hribe.

Zareče sonce jima je žgalo v oči z leskom tisoč ogledal. Zaslanjala sta si jih z rokami in se razgledovala. Primož je imenoval vrhove in ji kazal meje osvobodjenega ozemlja. Ani je bilo tesno ob tem ogromnem prostoru. Primož pa je sijala svetloba v očeh in na ustih je imel skrivnostni smehljaj, ki je veljal naravi.

«Najbolje se počutim v gorah. Vedno so mi bile pri srcu in če bom pretoikel to vojno, bom vedno hodil k njim po tišino. Zavetje so nam v najtežjih dneh. Pred letom dni sem se vzpel na enega izmed samotnih bohinjskih vrhov in na njem se mi je utrlila misel, ki jo še sedaj vem na pamet: Sam sem s teboj, tako sam, kot viharno drevo na robu, tako sam kot ptica, ki jo je vzelo nebo. Brez žalosti. Brez prepričanja. Brez veselja. Prazen. Sam, s senco tvojih prepričanj, gora.»

«Lepa je, Primož, toda vse, kar napišeš, je mračno. V meni vzbuja tesnobo občute, kot ga vzbuja samotna planota, ki se je bojim, ker se počutim v njej šibko in neobčutljivo.»

«Z naravo in gorami je tako: ometa v tišino sil človeka, da grebe vase in išče. Truši ubija misli. Zato je tudi rekvalit vojne. Meni je tišina potrebna kakor kruh in voda, nesmi seln hrup pa odvraten.»

«Res je. Jaz sem mestno dekle in tam živijo ljudje dra gače. Seles med vami sem vzljubila gozdove, gore in noč.»

«Ti vsaj skušaj razumeti naravo. Jaz pa jih mnogo po znam, ki so večkrat rekli: Prekleti hribi! Ko bo svoboda»

KOLESTARSTVO

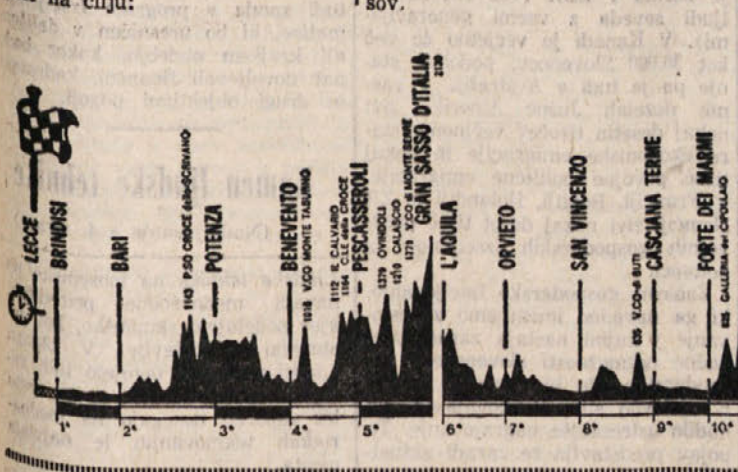
«GIRO D'ITALIA»

Salvarani najhitrejši

Danes prvi kilometri za uradno lestvico

BRINDISI, 20. — Danes se je začel 54. «Giro d'Italia» s predetapo od Lecceja do Brindisija. Šteto je osvojila ekipa Salvarani, ki je 62 km dolgo progo prevozila v času 1 ure 10' in 48". Zmagovalec so podelili 10 roza majic, to je eno vsakemu članu ekipe. Največje presenečenje je bila danes resnost s katero se je število lotila te predetape, ki je samo koreografskega značaja, ker današnji rezultati ne pridejo v poštev za lestvico. Prebivalci Lecceja so se že na vse zgodaj zbrali na ulicah, da bi videli znane kolešarje na delu. In res, dirkačem ni manjkalo spodbude in ploskav. Transparenti in slogani so napolnili mestne ulice in navdušeno občinstvo je neprenehoma vzklikalo svojim ljubljencem. Najprej so bili danes pribojčki Gimondia in Motte, ki so dosledaj le redkokdaj obkrožili roza majico. Eden od njih je celo izjavil, da bo majico dal v okvir, kajti do sedaj je še nikoli ni obkrožil in verjetno ne bo tudi v prihodnje. Tako na cilju:

1. Salvarani 1 uro 10' 48" 52,711
2. Molteni 1.10' 51"
3. Scic 1.11' 32"
4. Ferretti 1.11' 40"
5. Filotet 1.12' 27"
6. Dreher 1.13' 03"
7. GBC 1.13' 17"
8. Magniflex 1.14' 22"
9. Cosatto 1.22' 27"
10. Kas 1.25' 48"



Kot vidimo na zemljevidu, se vije proga letošnje kolešarske dirke po Italiji od juga proti severu. Tekmovalci bodo dvakrat zavili tudi v inozemstvo in sicer (prvič) v Jugoslavijo ter v Avstrijo. Proga «Gira» meri skupno 3.559 km, etape pa bodo povprečno dolge po 178 km. — Spodaj so prikazane višinske razlike posameznih etap.

V TEKMI OLIMPIJSKIH ENAJSTERIC

Tudi v povratnem srečanju poraz italijanskega moštva

Italija — NDR 0:1 (0:0)

TERNI, 20. — Potem ko je v prvem srečanju kvalifikacijskega turnirja olimpijskih nogometnih reprezentanc Italija doživela poraz proti V. Nemčiji s 4:0, je morala položiti orožje tudi v povratni tekmi, čeprav z manjšo razliko.

Postavi obeh ekip:

ITALIJA: Bordon; Bellugi, Orioli; Cuccureddu, Spinosi, Zaniboni; Damiani, Franzot, Pulici, Sala, Bettega.

NDR: Croy, Weise, Sammer, Ganzer, Bransch, Stempel, Frenzel, Stein Duce, Wreische, Loewe. SODNIK: Taylor (Anglija).

ZADETEK: Kreische v 3. min.

V drugem polčasu je Bellugi zamenjal Liguori, Frenzel Schluter, Damiani Orazi in Kreischeja Richter.

KOTI: 8:5 (5:2) za V. Nemčijo. 20.000 gledalcev je bilo nad tekom in izidom te tekme popolnoma razočaranih. Razumljivo je, da ni nihče pričakoval niti izenačenja, po hudem porazu s 4:0 v Dresdnu.

Toda domači ljubitelji nogometa so pričakovali vsaj nekoliko boljše igranje, kot so jo italijanski olimpijski reprezentanti pokazali prvega maja proti Nemcem. Toda opaziti ni bilo prav nobenega izboljšanja v igri domačinov. Razlika v kakovosti prikazane nogometa obeh ekip je bila namreč zelo velika. «Azuristi» so razočarali tem bolj, ker so imeli na igrišču kar tri «bloke» (interjere obramba, Juventusova krilna vrsta in Torinov napad). Kljub zvenečim imenom nasprotnikov, se Nemci za zmago niso preveč naprezali. Ko so dosegli gol prednosti, so se celo raje poslužili taktike varovanja rezultata in pri tem niti niso imeli bistvenih težav.

Edini gol tekme je dosegel Kreische, ki je v tretji minuti drugega polčasa pred italijanskimi vrati prehitel Cuccuredduja in je z glavo preusmeril visoko Weisejevo podajo v mrežo.

ODBOJKA

V ženskem promocijskem odbojarskem prvenstvu so Trebenke slavile dvojno zmago nad Nabrežnikami.

Primorec A je namreč premagal Sokol A s 3:1, prav tako z izidom 3:1 pa je tudi Primorec B odpravil Sokol B.

NOGOMET

V prvenstvenih tekmah je včeraj Edera med mladinci premagala Breg z 2:0. Liberias pa v naraščajoški ligi Breg prav tako z 2:0.

V prijateljskem srečanju začetniških enajsteric je Primorec igral proti Zarji neodločno 1:1.

V Padričah so se včeraj pomerili trebenški fantje in moške, poročeni in samski, da bi drug drugemu dokazali, kako zakon, oz. samsko življenje, na nogometno storilnost dobro vpliva. Kljub veliki prizadevanosti, kajeto je ob zvokih domačeg občudoval veliko število občinstva iz več kraških vasi, pa ni obveljala ne ena, ne druga teorija. Končni izid tekme je bil namreč 2:2 (1:1).

V zaostali tekmi 27. kola jugoslovanskega nogometnega prvenstva je Crvena zvezda premagala Borac iz Banjaluke s 4:0. Po tej zmagi se je Crvena zvezda pomaknila na 8. mesto lestvice.

KOŠARKA

«PRIMA DIVISIONE»

Bor za točko «prekratek»

Med «plavimi» je odlično zaigral Šare

LIBERTAS TS — BOR 43:42 (19:16)

Postavi:

BOR: Barazzutti, Stojan Hrvatić, Zavadić, 3. Koren, Kafol, 3. Štokelj, Rajmund Kralj, 6. Šare, 8. Valtar Hrvatić, 4. Martin Kralj, 15. LIBERTAS TS: Luisa, Paris, 4. Abatangelo, 4. Buccheri, 24. Saule, 4. Deponte, 3. Iuretig, 2. Belli, Anelli, 2.

SODNIK: Sclauzero (Gorica).

PROSTI METI: Bor 4:14; Libertas TS 11:18.

Borovi košarkarji so včeraj v prvenstvu «prima divisione» povsem nepričakovano izgubili tekmo proti skromni peterki Libertasa iz Trsta. Kljub temu, da so naši predstavniki klonili za boro točko, pa je zmaga Libertasa navezadnje zaslužena. «Plavi» so namreč zagrešili preveč napak, predvsem v drugem polčasu. To so seveda izkoristili nasprotniki, ki so z Buccherijem dosegli vrsto košev.

Zadnje minute so bile skoraj dramatične. Libertas je vodil za točko. Sedem sekund pred koncem pa je imel Martin Kralj edinstveno priložnost, da povede borovce. Bil je namreč sam v protinapadu, a je zgrešil. Ta napaka je bila tudi za borovce usodna, kajti igralci Libertasa so «blokiral» igro in so tako tudi zmagali.

V vrstah «plavih» je bil gotovo najboljši Šare, ki je bil predvsem v začetku tekme neustavljiv pod obema košem. V vrstah Libertasa pa je resno pripomogel k zmagi hitri Buccheri.

b. l.

V prvenstvenih nastopih

Napredek Openk

Prvenstvo naraščajoč

V prvenstvu naraščajoč za po-kal Venus je v nedeljo Polet go-

stoval pri ekipi SABA. Naše predstavnice so po dobri igri klonile tehnično boljšim nasprotnicam. Kljub porazu s šestimi točkami razlike pa so bile poletovke vse-skozi enakovredne nasprotnik do-mačinam in so tako ponovno po-trdile svojo trenutno dobro formo. V tem prvenstvu včeraj ni bilo srečanj. Prvenstvo se bo nadalje-valo v nedeljo.

IZIDI

2. KOLO

SABA — Calza Bloch 45:37
Interclub — Ricreatori n.o
Polet — CMM n.o

3. KOLO

SABA — Polet 31:25
Interclub — Calza Bloch 35:48
CMM — Ricreatori 64:35

LESTVICA

Calza Bloch	3	2	1	158	89	4
CMM	2	2	0	103	71	4
SABA	3	2	1	112	101	4
Interclub	2	1	1	78	80	2
Polet	2	0	2	57	74	0
Ricreatori	2	0	2	44	137	0

PRIHODNJE KOLO (23.5.)

CMM — Interclub
Ricreatori — SABA

SOBOTA, 22.5.

Calza Bloch — Polet (20.00)

Kot vidimo, bodo odigrali srečanje med Calza Bloch in Poletom v soboto, ob 20. uri, v telovadnici Gimnastica. Tekma bi morala biti v nedeljo.

Prvenstvo deklic

Tudi v prvenstvu deklic so poletovke povsem zadovoljive. V nedeljo so namreč igrala proti Calza Bloch in so igrala presenetljivo sproščeno. Poletovke so torej močno napredovale, kar je seveda spodbudno za bodoča srečanja.

Včrtašnje tekme med SABA in Poletom, v okviru prvenstva deklic, pa niso odigrali zaradi odsotnosti sodbikov.

NEDELJSKA IZIDA

Calza Bloch — Polet 34:18
SABA — Interclub 33:22

NAMIZNI TENIS

NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

Miličeva enkrat druga in dvakrat tretja

FIUGGI, 20. — Danes so v Fiuggi podelili prve italijanske naslove državnih prvakov v namiznem tenisu. Slovenska igralca Sonja Miličeva od zmagovite Krasa, je dosegla zelo dobre uvrstitve in sicer drugo in dve tretji mesti. V prvenstvu mladink je Sonja le za eno izgubila z igralko, ki je zasedla drugo mesto. Jutri bo Krasova predstavnica tekmovala v prvenstvu tretje kategorije, kjer je favoriti na končno zmago, saj so jo izbrali za nosilko prve skupine.

DVOJICE (MLADINKE)

1. Marcon Francesca in Marcella (Turin)
2. Carletti — Mazzaferro (S. Elpidio)

Finalna tekma

Marcone — Marcone: Milič — Hau ser 2:1 (2:1, —14, —14)

POSAMEZNICE (MLADINKE)

1. Marcone Francesca (Turin)
2. Marcone Marcella (Turin)
3. Milič Sonja (Trst)
4. Quercia (Rim)

Polfinalna tekma

Marcone M. — Milič 2:1 (—14, 21, 19)

MESEANE DVOJICE (MLADINCI)

1. Quercia — Giatella (Rim)
2. Valente — Monciani (Bari)
3. Milič — Peterlini (Trst)
4. Simoncini — Servadio

Jutri bodo na sporedu tekmovali tretjekategorijci, posamezniki ter ženskih in moških dvojic.

KARTING

LJUBLJANA, 20. — V soboto in nedeljo bo v Ljubljani mednarodno tekmovalje v kartingu za ka-junije leto. Poleg Jugoslavije sodelujejo tudi za prvenstvo Jugos-

slavije. Na tej prireditvi bodo sodelovali najboljši vozači iz Italije, Z. Nemčije, Poljske, Švice, Nizozemske in sedva Jugoslavije. V soboto bodo poskusne vožnje, v ne-deljo pa bodo tekmovali.

«Trgovska» — «Klasična in realna» 2:0 (1:0)

TRGOVSKA: D. Kante, Križmančič, Husu, Franco, Metlika, Čuk, Gr-gić, Blažina, Čaharija, Grbec, E. Kante, Rez, Ferluga, Ota.

KL. — REALNA: Ferfolja, Ota, Braz, Breclj, Štrekelj, Martini, Černjavska, Strnad I., Starc (Ten-cek), Tavcar, Strnad II.

STRELEC: Čaharija v 28. min. p.p. in v 24. min. d.p.

Trgovci so tudi letos premagali združeno ekipo realne in klasične gimnazije. «Prešernovci» se so le-tos okrepili in so bili trd oreh za «zošvoce». Zmagovalci so bili bolj-ši v obrambi in na sredini igrišča, realci pa so imeli solidno obrambo, a napad je bil netočen. Slednji so prevladovali v prvi polovici prvega polčasa, ko so zapravili nekaj si-jajnih priložnosti. Nato pa so pre-vezi pobudo trgovci. Sad njihove premoči sta oba Čaharija gola.

Najboljši na igrišču so bili Čuk, Grbec, Čaharija, Martini, Štrekelj in Černjavska.

ATLETIKA

RIM, 20. — V okviru tekmoval-nja za memorial Zauli je danes v Rimu jugoslovanski atlet Dane Kori-ca dosegel nov državni rekord v teku na 5000 m. Jugoslovani je prispel na cilj drugi za Angležem Bedfordom. Progo je pretekel v ča-su 13'35"2. Tudi Italijan Aresse je na istem tekmovalju postavil nov državni rekord s časom 13'40". A-rese je prispel na cilj šesti.

AVTOMOBILIZEM

PALERMO, 20. — Italijan Nino Vaccarella in Nizzozemec Hedemans sta osvojila avtomobilsko dirko za plaketo Florio z avtomobilom alfa romeo 33-3.

Uspešni telovadci iz Nove Gorice

Presenetljiva zmaga slovenske reprezentance

Minuli teden je bilo v Ljubljani republiško prvenstvo v orodni telovadbi za pionirke in pionirje. Tega prvenstva, katerega se je udeležilo rekordno število tekmovalcev (kar 300) so se udeležili tudi telovadci iz Nove Gorice, ki so dosegli nekaj odličnih uvrstitev.

Med ekipami so pionirji osvojili drugo mesto, medtem ko sta med posamezniki največ uspeha dosegla Grojzlj, ki je bil četrti, in Furjan, ki je bil sedmi.

To je brez dvoma ponoven dokaz da si telovadba vse močnejše utira svojo pot v Novi Gorici.

Rajmond Kolenc

TENIS

Na mednarodnem teniškem tur-nirju v Bournemouthu je Jugoslo-van Franulović premagal Angleža Coxa s 3:0 in se je uvrstil v finale.

PARIZ, 20. — Danes so v Parizu izbrali jugoslovanska teniška igral-ca Franulovića in Milića za nosilca pete in trinajste skupne mednaro-dnega francoskega teniškega prven-stva «open». Čehoslovak Jan Ko-děš je nosilec prve skupine.

AVTOMOBILIZEM

PALERMO, 20. — Italijan Nino Vaccarella in Nizzozemec Hedemans sta osvojila avtomobilsko dirko za plaketo Florio z avtomobilom alfa romeo 33-3.

NA KOŠARKARSKEM TURNIRU V LJUBLJANI

Presenetljiva zmaga slovenske reprezentance

Jugoslavija je z lahkoto odpravila Belgijo

Ze prvi dan mednarodnega košarkarskega turnirja v Ljubljani je sinoči prinisel presenečenje: repre-zentanca Slovenije je namreč pre-magala Kubo. V drugi tekmi je Jugoslavija s stotico odpravila Bel-gijo.

SLOVENIJA — KUBA 79:74 (40:40)

Postavi:

SLOVENIJA: Bassin, 8, Peterka, 16, Marter, 1, Polanec, 12, Jelovac, 14, Gvardjančič, 0, Logar, 10, Zor-ga, 18, Bundler, 0, Cink, 0, Božič, 0, Globočnik, 0.

KUBA: Domec, 0, Herrera, 18, Chape, 12, Canizares, 10, Pezo, 0, Standard, 3, Perez, 0, Calderon, 4, T. Herrera, 6, Garcia, 21, Rodri-guez, 0, Standard, 0.

SODNIKA: Brumen in Bolka.

PROSTI METI: Slovenija 9:16, Kuba 10:20.

Dobro atletsko pripravljene Ku-banci niso bili kos razigranim košarkarjem Slovenije, ki so zaradi bolj enostavne (in zato učinkovite) igre zaslužili zmago. Kubanci so izredno hitri in so večkrat navdušili zaradi duhovitosti in iznajdljivosti. Pri metanju na kos pa so bili netočni. Košarkarji Kube so dobro začeli, toda ko sta se Pe-terka in Bassin razigrala se je celotna igra Slovencev razživila.

Tudi v drugem polčasu so do-mačini zanesljivo igrali in zamen-jali bil ves trud nasprotnikov, da bi nadoknadili zamujeno. Slovenija je zasluženo zmagala. Najboljši v slovenski ekipi: Bassin, Peterka in Zor-ga (proti koncu tekme), za Ku-ba pa Garcia in Herrera.

JUGOSLAVIJA — BELGIJA 106:58 (50:25)

JUGOSLAVIJA: Tvrdić, 8, Simo-nović, 8, Georgijević, 6, Knezević, 8, Živković, 2, Kapičić, 17, Kotarac

6. Čosić, 11, Solman, 16, Plečar, 12, Čermak, 2, Rukavina, 10.

BELGIJA: Kuyl, 4, Diereckx, 7, Van Herzele, 6, Hillen, 4, D'Honot, 7, Geerts, 4, De Koster, 2, Dietz, 2, Verdyen, 14, Decoster, 0, Van Walle, 0, Schraepen, 0.

SODNIKA: Janko in Peter Kavčič.

PROSTI METI: Jugoslavija 10:18, Belgija 10:16.

V drugi tekmi sporeda je Jugo-slavija enostavno nadigrala belgijske košarkarje, ki večkrat sploh niso mogli do nasprotnega koša. Za «zabavo» pa je poskrbel Čosić, ki je zaradi priselne igre v ouram-bi (predvsem) in v napadu navdušil občinstvo. Belgijci so bili res skromni tekmeči za razigrane Ju-goslovane, med katerimi so se, po-leg Lovsica, izkazali še običajni Si-monovič ter presenetljivi Georgijevski.

Se mnenje trenerja Žeravice, ki nam je po tekmi dejal naslednje: «Belgijci niso igrali kot zmorejo. Naši centri so jim praktično odvzeli vsako pobudo».

Kaj pa o Čosiću?

«Dobro je, toda lahko bi igral še bolj».

Današnji spored: ob 18. uri Ku-ba — Belgija, ob 20. uri Jugosla-vija — Slovenija.

b. l.

KOŠARKA

MILAN, 20. — Zbani črnski košarkarji Harlem Gegotrotersa bo-do letos poleti igrali v Italiji. Med drugim bodo igrali tudi v Vidnu, v telovadnici Carnera, 14. junija.



Zenska odbojka v slovenskih športnih društvih na Gorškem je letos v pravem razcvetu. Zgoraj vidimo šesterko doberdobskega Hrasta, katero trenira znani odbojkar Maks Gergolet, spodaj pa dekleta iz Sovodnji, ki se letos prvič udeležujejo tega prvenstva.

in koraka več v hosto. Dovolj jih imam za vse življenje. Ja, jim ne zamerim, kot ne morem zameriti gluhemu, da se ne navdušuje za glasbo.»

Potem je Primož iz torbice izvelke zemljevid in ga po-gledal na kolena. Razgledal je po gorah, ki jih je poznal in napravil načrt, kam bosta šla in kako dolgo bosta hodila. Vedel je, da se bosta morala spustiti k vsem na planoti, in če ne bosta našla brigade, kreniti naprej čez hribovje. Zmo-gel je brnenje letala. Pospravil je karto in se ozrl v nebo, kje je zagledal letalo v nizkem letu, kako preiskuje pobočje. Skočila sta pod veje krmeljave gorske smreke in se potuhni-li k tlom. Letalo je kakor senca prav nizko drselo čez njiju, tako nizko, da sta v kabini razločila pilota. Letelo je proti naslednjemu vrhu, od koder je prihajalo daljne bobnenje in rop.

«Storklja», je zaničljivo pljunil Primož za njim.

«Kto bi vedel, da bo tako nizko letelo nad nama, bi ga u-lotil. Prav gotovo bi ga zadel», je dejal začuden, kot u-ovec, ki mu je ptica zletela pred nosom in jo je zamudil. Kmalu nato sta zaslišala močnejši ropot. V daljavi sta za-gledala eskadriljo letal. Letala so krožila nad idrijsko grapo. «Nemški letalstvo je poseglo v naš napad na Idrijo», je dejal Primož.

Na severozahodu sta zaslišala daljno, votlo bobnenje to-pov in mu prislutila.

«Bika», je dejal Primož.

«Najbolje, da greva, tu sva jim preveč na nosu. Zdi se mi, da je velika ofenziva. Morava k našim, potrebovali naju bo, vsak dan bo teže priti do njih, ker se bodo premikali, z njima vred pa tudi Nemci.»

Po redkem gozdu sta se spustila na spodnje sedlo. Tja je pripeljala z druge strani slabo shojena steza. Primož je pokleknil in skrbno proučeval sledove v snegu. Ugotovil je, da po njej ni šla nobena večja enota, le kakšni zabodeni puščici, njima podobni. Vstal je, prijel Ano prek ramen

in spustila sta se navzdol po stezi. Nekaj časa se jima je sneg vdiral, potem pa ga je zmanjkalo. Sonce se je naglo spuščalo proti zahodu. Ustavila sta se šele na senožeti, pol ure hoda nad planoto, po kateri so bile raztresene domačije. Stopila sta k najboljzemu senku, nabasala vsak naračje sena in ga odnesla globoko v gozd. Zavlekla sta se v mlado smrečje. Narezala vejic, razprostrla seno in legla. Bila sta močno utru-jena. Dekletu ni šlo v glavo, zakaj se nista vlegla kar na senik. Primož pa jo je potolažil, da Nemci njega v spanju ne bodo dohili, ker so že mnogo partizanov naklestili po se-nikih in hišah. Potem sta zaspala brez skrbi, kot bi bila doma.

Zbudili so ju kriki nočne ptice. Obdajala ju je tiha, svetla noč. Gozd je bil preprežen s sencami. Bilo je hladno in sneg jima je hrstel pod nogami, ko sta se vračala iz svojega skrivališča k senožeti. Na robu gozda sta splašila ptico, ki je šumno odletela. Šla sta k seniku, kjer sta vrnila seno in sedla na nahrbtnika. Nad njima je utripalo morje zvezd, za njima je štrlelo v nebo sedlo temne gore, ki sta jo pre-kočala, pod njima pa so utripale redke luči domov. Primož je odredil, da bosta počakala. Vzmemirli je za zategiti lajč psa. Priprčan je bil, da njiju še ne čuti, pač pa ga je nekaj vzmemirilo. Nemci, partizani ali lisice. V vojni se je naučil razumovati govoriko psov. Učil ga je Vojsko, ki se je kot lovec zelo dobro spoznal na gozd, živali, in je razlikoval šume ne-erjetno natančno. Pes je lajal vzmemirljivo naprej, z jez-nim, vendar še ne razdraženim glasom. Vedel je, da tako lajajo psi na kolone, ki gredo v primerni oddaljenosti naprej v noč in se za pse ne zmenijo. Če bodo ljudje zavili k hiši, bo pes drugače lajal.

«Morava upoštevati jezo tega psa in počakati, da se noč umiri. Preveč je nevarno in prav nič ne veza, kdo se klati okoli hiš. Neumno bi bilo prepoceni prodati svojo kožo Nemcem.»

Prikimala mu je, da ji je prav. Potem pa se je zastrmela v nebo. Po obrazu se ji je sprehajal svet rahle mesečine in njen obraz je postal zamišljen in odsoten.

«Vedno, kadar gledam zvezdno nebo, mi postane temno, in če ga gledam še naprej, se mi misel izgublja v neskon-čnost in postane me groza. Kdo ve, kaj, Primož?» ga je vprašala in ga prijel za roko. Zdaj se je tudi on zagledal v nebo. Nad njima se je vlekla mlečna svetloba rimske ceste, okoli nje pa so se ozvedela mrzlo svetilkala v temino.

«Ne vem, tudi meni je temno, kadar dolgo gledam v zvezde, vendar me ni groza. Na obodu meje človeškega spozna-nja se misel ustavi in razprši v praznino. Groza te je zato, ker ni pojasnila in ker se ob tem doživetu počutimo tako majhni in neznačni. Človek vsega ne bo nikoli dojel, čeprav ve veliko in bo vedel še več. Bolje je gledati v zvezdnatem nebu lepoto, kot pa se poglabljati v tako nedoumljive stvari, kot je neskončnost vesolja.»

«Res je. Toda kaj morem, Primož, če me kar samo pri-vlači. Kdove, zakaj psi in volkovi gledajo v mesec in tulijo?»

«Najbrž jih vznemirja, ker se blešči. Kdo ve, kakšne pre-dstave imajo? Saj se ljudje ne vedo drug za drugega, kaj šele za živali.»

«Jaz sem se včasih zelo bala noči, zdaj pa se je malo manj, če sem s teboj, pa prav nič», je govorila, potem pa je vzklimala: «Glej, Primož, zvezdni utrineki!»

Med utripajočim lesketanjem zvezd se je zarisal na nebu svetel lok in ugalsnil nad temno goro na zahodu. Vsa pre-zveta se je prižela k njemu.

«Primož, najine ugasle zvezde. Ali se spominjaš na Jelo-vici, kmalu potem, ko sem prišla, sva gledala neko noč v nebo in čakala utrinek. Rekel si mi, da se bova drug drugega spomnila vedno, kadar se bo utrnila zvezda. Takoj sem bila za to. To se mi je zdelo tako lepo. Rekel si, da se tako spora-zumejo le ljudje, ki se imajo radi, in še to si mi pojasnil, da se to lahko zmeniš z enim samim človekom, ki ti je zelo blizu. Ali si se spominjaš?»

«Jaz vedno. Spominim se, da mi je to povedala mama še kot otroku. To je igra otrok. Vidiš, kako dolgo sem iskal dobrega prijatelja, dokler nisem našel na tebe.»

«Ali ti ni bilo potem žal, da si se zmenil z menoj?»

«Meni ni žal za ničesar. Spominjal sem se in vsak utri-

nek je zarisal novo bolečino.»

«Samo da je prešlo», je dahnila z občutkom krivde.

Čutil je, da je vzdrhtela in pritisnila svojo glavo k nje-govemu licu. Bila je mrzla in tudi ustnice, ki so se dotaknile njegovih, so bile mrzle. Nenadoma ga je zajela globoka žalost.

Prek planote, posejane z redkimi hišami, sta šla po poti, ki je bila kopna. Namenila sta se ustaviti v hiši, iz katere bi se lahko umaknila. Zato sta si izbrala domačijo na majhnem griču. Tihno sta se plazila k njej. Psi ni bilo pri hiši in nihče ju ni zaznal. Morala sta izvedeti od ljudi, kaj je z Nemci in kje so šle partizanske enote. In tudi zato, da bi kaj toplega pojedla. Ta želja se jima je zbudila, ko sta zaduhala sveži kruh iz veže. Plazeč se sta se približala oknu in obstala. Pri-sluhnila sta glasovno v hiši. Skoz majhno okno sta opazila na peči speče otroke. Od kmečki mizi pa so sedeli mati, dekle in boliaos starec. Zbirali so fižol. Primož je imel rad kmečkega človeka, posebno pa bajtarje po hribih. Vedno znova so ga presenetili s svojo toplino in upornostjo, ki so jo kazali v borbi z revno zemljo, ki jih je komaj preživljala, in vendar so od svojih ust delili bomo hrano s partizani. Na trkanje so jima odprli takoj, ko sta jim povedala, da sta iz brigade. Bili se po tem hribovju niso klatili, tu ni bilo mesta zanje, razen v ofenzivah, kadar so spremljali Nemce.

Ze v veži sta izvedela, da je brigada šla naprej čez hribe, da so Nemci prišli en dan za njo, vse pretekli po hišah, da so ubili dva zaostala, bolna partizana, komisar pa se jim je skrli in ušel smrti. Primož je bil z vestmi zadovoljen. Posadili so ju za mizo, zavreli so jima mleka in nadrobila sle vanj svežega kruha. Že med jedjo se je Primož razvel jezik, da je postal komisarstvo zgovoren. S starcem sta imela glavno besedo, obrala sta vojno, bele, Nemce, Ruse, Ameri-čane, vse po vrsti. Ana je le poslušala in ga opazovala. V razgovoru se je ves spremenil in obraz se mu je prijazno smejal. Tak je bil le pri Travnikarju.

(Nadaljevanje sledi)

PROTI ODLOKU O IZGONU FRANCOSKIH OBLASTI

V Bayonnu gladovna stavka dveh baskovskih rodoljubov

Protestni akciji De Monzona in Enparantze se je pridružilo še 30 drugih Baskov

BAYONNE (južna Francija), 20. — Dva baskovska rodoljuba sta se danes zatekla v bayonsko stolnico, kjer sta začela gladovno stavko v znak protesta proti sklepu s katerim francoska vlada prepoveduje baskovskim beguncem iz Španije bivanje v obmejnih pokrajinah južne Francije.

Kot smo že poročali, je francoska vlada ukazala Telefuru De Monzona in Alvarezu Enparantzi, naj zapustita svoji bivališči v S. Jean de Luzu, oziroma v Tarnosu. V teku današnjega dne se je stavkujočima pridružilo še 30 drugih Baskov, ki so prav tako prizadeji zaradi sklepa francoske vlade.

Protestna akcija Baskov, ki živijo v izgnanstvu v južni Franciji je popolnoma razumljiva, če se pomisli, da gre za ljudi, ki so se vse svoje življenje borili proti francovski diktaturi v Španiji in ki so se po porazu republikanske Španije zatekli v južne kraje Francije, kjer živi pravzaprav prebivalstvo baskovskega porenja.

Telefuro De Monzon je bil v letih 1936 - 1939 minister baskovske vlade in potem se član te vlade v izgnanstvu. Nekaj časa je poučeval baskovski jezik na neki francoski univerzi, toda lani so ga ostavili zaradi njegovega odločnega odpora proti procesu v Burgosu. Domnevali, da je francoska vlada sprejela sklep, da ga izžene iz pokrajin ob španski meji zaradi njegovega nastopa ob »domovinskem dnevu« (»Aberri agurmas«) na letošnji veliko noč. Monzon je bil tedaj na čelu demonstrantov, ki so se spopadli s francosko policijo.

Oblasti so sporočile Monzonu dekret o izgonu 5. t. m. Isti dan je prejel podobno dekret tudi Enparantza, ki je znan sicer pod psevdonimom »Txillardeus« ter je eden od voditeljev baskovske organizacije »Zuskadi Ta Askatasuna«.

Francoske oblasti so ukazale, da se prizadeva izženeta iz obmejnih pokrajin, to je »Atlantiskih Pirenejev«, »Visokih Pirenejev«, Landes in Gironde.

Danes so baskovski rodoljubi razstrosili letake po mestu Bayonnu. »Burgos ni edino mesto, kjer se obojaja baskovske rodoljube — je rečeno v letaku. Nastopili smo zaradi Burgosa in prav tako bomo nastopili zaradi Bayonna«. Baskovski rodoljubi obtožujejo francosko vlado, da se je ta sporazumela s Francovim režimom ter da zato preganja baskovske begunce.

Dvanajst Italijanov izgubilo življenje v Španiji

MADRID, 20. — Dvanajst Italijanov je v Španiji izgubilo življenje.

Protestna akcija Baskov, ki živijo v izgnanstvu v južni Franciji je popolnoma razumljiva, če se pomisli, da gre za ljudi, ki so se vse svoje življenje borili proti francovski diktaturi v Španiji in ki so se po porazu republikanske Španije zatekli v južne kraje Francije, kjer živi pravzaprav prebivalstvo baskovskega porenja.

Telefuro De Monzon je bil v letih 1936 - 1939 minister baskovske vlade in potem se član te vlade v izgnanstvu. Nekaj časa je poučeval baskovski jezik na neki francoski univerzi, toda lani so ga ostavili zaradi njegovega odločnega odpora proti procesu v Burgosu. Domnevali, da je francoska vlada sprejela sklep, da ga izžene iz pokrajin ob španski meji zaradi njegovega nastopa ob »domovinskem dnevu« (»Aberri agurmas«) na letošnji veliko noč. Monzon je bil tedaj na čelu demonstrantov, ki so se spopadli s francosko policijo.

Oblasti so sporočile Monzonu dekret o izgonu 5. t. m. Isti dan je prejel podobno dekret tudi Enparantza, ki je znan sicer pod psevdonimom »Txillardeus« ter je eden od voditeljev baskovske organizacije »Zuskadi Ta Askatasuna«.

Francoske oblasti so ukazale, da se prizadeva izženeta iz obmejnih pokrajin, to je »Atlantiskih Pirenejev«, »Visokih Pirenejev«, Landes in Gironde.

Danes so baskovski rodoljubi razstrosili letake po mestu Bayonnu. »Burgos ni edino mesto, kjer se obojaja baskovske rodoljube — je rečeno v letaku. Nastopili smo zaradi Burgosa in prav tako bomo nastopili zaradi Bayonna«. Baskovski rodoljubi obtožujejo francosko vlado, da se je ta sporazumela s Francovim režimom ter da zato preganja baskovske begunce.

Dvanajst Italijanov izgubilo življenje v Španiji

MADRID, 20. — Dvanajst Italijanov je v Španiji izgubilo življenje.

Protestna akcija Baskov, ki živijo v izgnanstvu v južni Franciji je popolnoma razumljiva, če se pomisli, da gre za ljudi, ki so se vse svoje življenje borili proti francovski diktaturi v Španiji in ki so se po porazu republikanske Španije zatekli v južne kraje Francije, kjer živi pravzaprav prebivalstvo baskovskega porenja.

Telefuro De Monzon je bil v letih 1936 - 1939 minister baskovske vlade in potem se član te vlade v izgnanstvu. Nekaj časa je poučeval baskovski jezik na neki francoski univerzi, toda lani so ga ostavili zaradi njegovega odločnega odpora proti procesu v Burgosu. Domnevali, da je francoska vlada sprejela sklep, da ga izžene iz pokrajin ob španski meji zaradi njegovega nastopa ob »domovinskem dnevu« (»Aberri agurmas«) na letošnji veliko noč. Monzon je bil tedaj na čelu demonstrantov, ki so se spopadli s francosko policijo.

Oblasti so sporočile Monzonu dekret o izgonu 5. t. m. Isti dan je prejel podobno dekret tudi Enparantza, ki je znan sicer pod psevdonimom »Txillardeus« ter je eden od voditeljev baskovske organizacije »Zuskadi Ta Askatasuna«.

Francoske oblasti so ukazale, da se prizadeva izženeta iz obmejnih pokrajin, to je »Atlantiskih Pirenejev«, »Visokih Pirenejev«, Landes in Gironde.

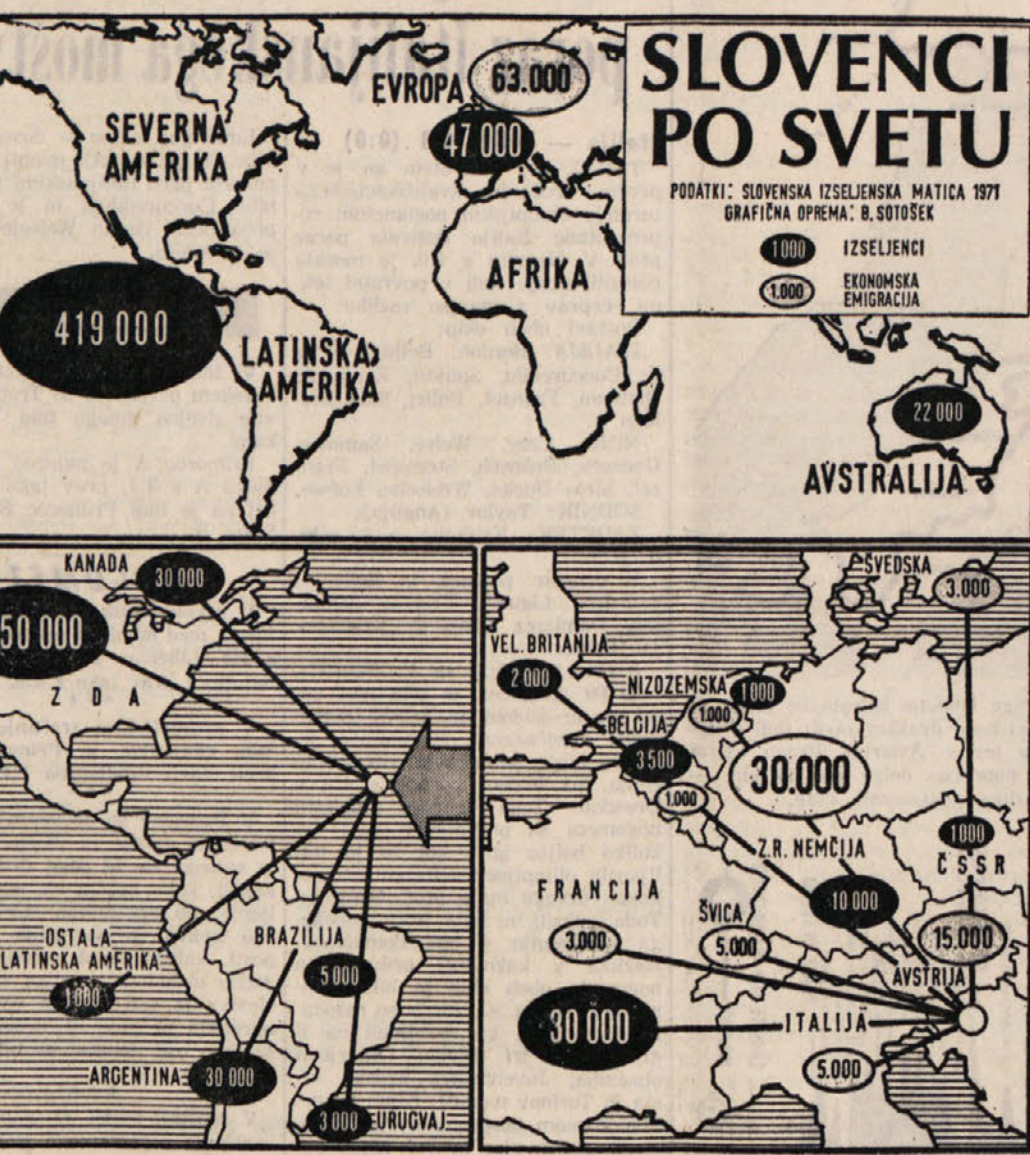
Danes so baskovski rodoljubi razstrosili letake po mestu Bayonnu. »Burgos ni edino mesto, kjer se obojaja baskovske rodoljube — je rečeno v letaku. Nastopili smo zaradi Burgosa in prav tako bomo nastopili zaradi Bayonna«. Baskovski rodoljubi obtožujejo francosko vlado, da se je ta sporazumela s Francovim režimom ter da zato preganja baskovske begunce.

Dvanajst Italijanov izgubilo življenje v Španiji

MADRID, 20. — Dvanajst Italijanov je v Španiji izgubilo življenje.

Protestna akcija Baskov, ki živijo v izgnanstvu v južni Franciji je popolnoma razumljiva, če se pomisli, da gre za ljudi, ki so se vse svoje življenje borili proti francovski diktaturi v Španiji in ki so se po porazu republikanske Španije zatekli v južne kraje Francije, kjer živi pravzaprav prebivalstvo baskovskega porenja.

Telefuro De Monzon je bil v letih 1936 - 1939 minister baskovske vlade in potem se član te vlade v izgnanstvu. Nekaj časa je poučeval baskovski jezik na neki francoski univerzi, toda lani so ga ostavili zaradi njegovega odločnega odpora proti procesu v Burgosu. Domnevali, da je francoska vlada sprejela sklep, da ga izžene iz pokrajin ob španski meji zaradi njegovega nastopa ob »domovinskem dnevu« (»Aberri agurmas«) na letošnji veliko noč. Monzon je bil tedaj na čelu demonstrantov, ki so se spopadli s francosko policijo.



PO 45 DNEH BRUHANJA OGNJENIKA ETNE

Prebivalstvo vasi S. Alfio zapuša ogrožene domačije

Žaloigra kmetov, ki jim lava uničuje dolgoletni trud na nevarni zemlji - Stojnice za turiste in rudovedneže

CATANIA, 20. — Bruhanje ognjenika Etna se nadaljuje z nezmanjšano silo. Prebivalci v vasi Fornazzo in S. Alfio so vedno bolj zaskrbljeni, čeprav glavni tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m). Drugi tok lave, ki se pomika po suhem koritu hudournika Cubanie, napreduje zelo počasi (v zadnjih urah se je levi- no čelo premaknilo za okoli 10 m).

Pol milijona slovenskih izseljencev živi izven meja matične domovine

Največji del predstavljajo predvojni izseljenci - Nad 1000 organizacij in društev

LJUBLJANA, 19. — Občasno smo precej poročali o italijanskih izseljencih in še posebej o izseljencih Beneške Slovenije, ob včeršnjem XII. obnem zboru Slovenske izseljske matice, ki praznuje letos svojo 20-letnico, pa bi posvetili nekaj besed slovenskim izseljencem, ki predstavljajo poseben pojav, o katerem se v Sloveniji precej razpravlja. Kljub dinamiki in živahnemu delovanju matice, prinašajo nov čas in nove razmere doma in v svetu vrsto novih problemov, ki jih je treba vedno znova reševati. Omejili pa bi se za sedaj le na pregled slovenske emigracije in na številke, ki bolj nazorno kažejo stanje in prostor, v katerem se mora gibanje imenovane organizacije. Izven matične domovine živi danes več kot petina slovenskega naroda, kar pomeni za mali narod precej in preveč, čeprav izseljevanje in prese- ljevanje dandanes nista več izredna pojava, zaradi česar še ne trdimo, da nista manj tragična ali da ne povzročata vrste težkih posledic.

Največji del slovenskega izseljstva predstavljajo stari ekonomski izseljenci s potomci, ki se še vedno štejejo za Slovence. Stalna ekonomska emigracija, ki je nastala po vojni, šteje verjetno že o-

krog 100 tisoč ljudi in je nastala večinoma v preteklih 15 letih, proces stalnega izseljevanja se pa nadaljuje iz vrst delavcev in strokovnjakov, ki se zaposlujejo v tujini in ki jih je trenutno med 60 in 80 tisoč.

Po nastanku je poseben del slovenskega povojnega izseljstva predstavljala takojšnja politična emigracija (preko 20 tisoč oseb). Pretežno se je ta del izseljencev že spremenil iz političnega v gospodarskega glede na aktivnost in odnos do Jugoslavije — razen seveda manjših skupin, ki kljub medsebojnim sporom nadaljujejo s politično dejavnostjo.

Največ slovenskih izseljencev se je zbralo v ZDA (več kot 350.000 ljudi seveda z vsemi generacijami). V Kanadi je verjetno že več kot 300.000 Slovencev, podobno stanje pa je tudi v Avstraliji. V raznih deželah Južne Amerike živi nekaj deset tisočev večinoma stare ekonomske emigracije in nekaj tisoč povojne politične emigracije. V Franciji, Belgiji, Holandiji in ZR Nemčiji živi nekaj deset tisoč predvojnih gospodarskih izseljencev s potomci.

Začasno gospodarsko izseljevanje, ki ga navadno imenujemo zaposlovanje v tujini nastaja zaradi prehodne nezmožnosti slovenskega gospodarstva, da bi zaposlilo odvečno delovno silo, strokovnjakom pa nudilo ustrezne nagrade. Ta pojav predstavlja že zaradi aktualnosti poseben problem, za katerega pa ne moremo reči, da bi bil zastavljen, saj ga v Sloveniji obravnavajo na raznih področjih družbenega življenja. Perspektive povojnega zaposlovanja doma se sicer odpirajo, istostopno pa je še prisoten pojav podaljševanja bivanja v tujini, deloma pa tudi stalnega izseljevanja.

Slovinci, ki živijo izven meja matične domovine, ne upoštevajoč manjšine, so organizirani v več kot 1.100 organizacijah in društvih z nad 200.000 člani vseh generacij. Vsaj polovica teh organizacij in društev vzdržuje ali išče stike z domovino. Slovensko izseljstvo — v širšem pomeni besede — je med najbolje organiziranimi narodnostmi v svetu. Najbolje so organizirani Slovenci v ZDA, ki imajo lastne društvene domove, časopise, rekreacijska središča in podobno. V izseljstvu aktivno deluje več kot 50 pevskih zborov, 40 dramskih in folklornih skupin, izhajajo dva tednika, 13 štiriinšestdesletnikov, 12 mesečnikov, deluje 17 slovenskih šol in domov, 53 narodnih in društvenih hiš, 53 večjih rekreacijskih, športnih in družinskih središč, 50 narodno-zabavnih ansamblor. Vedno v izseljstvu je po vojni izšlo okrog 1400 knjig.

Vendar bi ti podatki lahko ustvarili preroženo in nerealno sliko. Res je, da izseljska mati-

leninjskega sodišča — pobudni- ki neuspele akcije. Glinja Butman je bil obsojen na deset let prisilnega dela, Mihajl Orenblit na sedem, Laszlo Kaminski in Lev Jagman na pet, Vladimir Mogilever na štiri, Viktor Boguslavski, Salomon Dreizner in Lev Korenblit na tri, Viktor Stibans pa na eno leto.

Sodišče meni, da so bili člani te skupine lažni spremenilci »poroke«, ki bi »zakone« stopila na le- to in v spremstvu svatov. Ti bi te- daj izvele orožje, morda ubili pi- lota, zaprli ostalo posadko in s po- močjo Dimšica, ki je tudi sam bil pilot, odleteli na Švedsko.

Negativno so sprejeli obsodbo te druge skupine v Izraelu, kjer trdi- jo, da gre za »sodno farso«. Izra- elski sodišča je prekinili svoje od- datke in sporodili novice, medtem ko je minister za zunanje zadeve Aba Eban med govorom dejal, da »je sodna razprava v nasprotju z res- nicco«. Skupine mladih Izraelcev so se začele zbirati pred »steno joka« v Jeruzalemu.

Sicer pa vsi tarnajo nad na- sprotno usodo: na otok jih je baje privedla nesposobnost odvetnikov, ki pa kasirajo masne honorarje. Prebivalci že sočustvujejo z njimi, češ, saj so reveži kot mi.

V Leningradu obsojena druga skupina obtožencev za preusmeritev letala

LENINGRAD, 20. — Mestno ka- zensko sodišče je po večdnevni raz- pravi obsojilo na kazni od enega do deset let odvzema svobode sku- pino sovjetskih državljanov, ki so bili vmešani v poskus preusmeritve letala in ugrabitve posadke na le- ninjskem letališču Smolnoje, za- radi katerega sta bila po boju že obsojena Kuznjecov in Dimšic. Znano je, da so vsi udeleženci ak- cije »poroke«, kot so jo šifrirano imenovali, namenili odpotovati iz Švedske v Izrael in da je te da- nja obsodba dvignila val ogorčenja še posebno med židovskimi in slo- venskimi krogi na Zahodu, v sa- ni SZ pa niz poljskih in poleni- nih zapisov proti sionizmu.

Člani druge skupine, ki so bili to- krat obsojeni, so — po mnenju

TRST A
7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za- mo; 12.00 Na elektronsko har- moniko igra Bonsagel; 12.10 Slo- venska ljudska umetnost; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Kvarter Ferrar; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Ra- dio za šole; 18.50 Sodobna sloven- ski skladatelj; 19.10 Od huma- nosti do robotarja; 19.20 Otket; 19.30 Novosti v diskoteki; 20.00 Sport; 20.30 Gospo- darstvo in delo; 20.50 Opera glasba; 21.50 Folklorni ples; 22.05 Zabavna glasba.

TRST
12.10 Nove plošče; 14.45 Tretja stran; 15.30 Jazz; 16.00 Radijska nadaljevanja.

KOPER
6.30, 7.00, 10.00, 12.30, 14.00, 14.30, 17.00, 19.00, 22.30 Poročila; 7.10 Glasba za dobro jutro; 8.00 Popevke; 8.30 Orkestri; 9.00 Znanstvena oddaja; 9.10 Sarah Vaughn; 9.30 do 10.00 tisoč ltr za vaš spored; 10.45 Opera glasba; 11.15 Glasbeni cocktail; 11.45 Plo- šče; 12.00, 12.45, 13.07 Glasba po željah; 14.05 Tretja stran; 14.15 Polke in valčki; 14.40 Zabavna glasba; 15.00 Spored RL; 15.30 Tropske; 16.00 Primorski dnevn- nik; 16.20 Mlad izvajalci; 16.45 Kulturna panorama; 17.10 Veše melodije; 17.30 Plošče; 18.00 Simfonični koncert; 19.00 Poje Nancy Sinatra; 19.30 Spored RL; 22.30 Godalni trio; 23.00 Spored RL.

NACIONALNI PROGRAM
7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 20.00, 22.30 Poročila; 7.25 Orkestri; 8.30 Jutranja glasba; 9.15 VI in jaz; 11.30 Galerija me- lodram; 12.10 Plošča za polet- je; 12.31 Radijska igra; 13.20

TRST B
6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30, 21.30, 22.30, 23.30 Poročila; 8.40 Orkestri; 9.50 Radijska nadalje- vanka; 10.05 in 12.35 Plošča za poletje; 10.35 Telefonski pogovo- ri; 13.00 Hit Parade; 14.00 in 18.05 Kalko in zaka; 14.05 Plo- šče; 15.40 Etnotni razred; 16.05 »Studio apertor«; 18.15 Plošče; 18.45 »Morandi serija«; 19.18 Gi- ro d'Italia; 20.10 »Indanapolis«; 22.00 Zabavni spored; 22.40 Ra- dijska igra; 23.05 Zabavna glas- ba.

III. PROGRAM
10.00 Koncert za začetek; 11.05 Glasba in poudarja; 11.45 Sodobna ital. glasba; 12.20 Baletna glas- ba; 13.00 Medija; 14.30 Pizet- ti; Komorna opera; 15.15 Shiz- Rosina; 19.15 Beethoven; 21.30 Dvajset let poljskega gledališča.

FILODUFUZIJA
8.00 Koncert za začetek; 9.15 Naborna glasba; 11.00 Medija; 12.00 Skladbe za klavir; 13.00 Simf. koncert; 14.10 Sodobna i- talijanska glasba.

SLOVENIJA
8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 8.10 Opera matineja; 9.05 Ra- dijska šola za nižjo stopnjo; 9.35 Harmonikarski orkester »Svoboda«; 10.15 Prt vas doma; 12.10 Sopek; Mikrovski sklad; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ansam- bel Borisa Kovčiča; 13.15 Za- bavna glasba; 14.10 Iz albuma

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA
19.00 Risanke; 19.30 Jazz; 20.10 »Perry Mason«; 20.40 Simf. glas- ba, ob koncu dnevnika.

JUG. TELEVIZIJA
20.00 Poročila; 9.30 TV v šoli; 11.00 Angleščina; 14.45 TV v šoli — ponovitev; 16.10 Osn. splošne izobrazbe; 17.30 Vijavaja — ing- lizščina; 18.15 Obzorja; 18.30 Glas- bena oddaja; 19.00 »Mestec Pe- pton« — ser. film; 20.35 »Gospe Curie« — amer. film; 22.35 Liga pevcev, ob koncu Poročila.

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA
19.00 Risanke; 19.30 Jazz; 20.10 »Perry Mason«; 20.40 Simf. glas- ba, ob koncu dnevnika.

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA
19.00 Risanke; 19.30 Jazz; 20.10 »Perry Mason«; 20.40 Simf. glas- ba, ob koncu dnevnika.

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA
19.00 Risanke; 19.30 Jazz; 20.10 »Perry Mason«; 20.40 Simf. glas- ba, ob koncu dnevnika.